

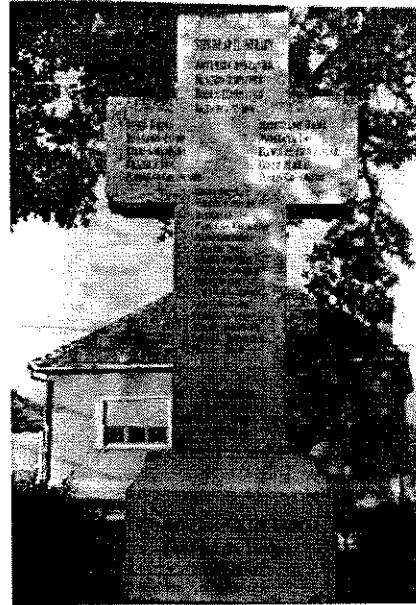
Plaiuri Săcelene

REVISTĂ EDITATĂ DE ASOCIAȚIA CULTURAL-SPORTIVĂ "IZVORUL" - SĂCELE,
ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1922 ȘI ÎNREGISTRATĂ LA JUDECĂTORIA BRAȘOV,
SUB NR. 15553, DIN 8.03.1994, cont nr. 4072996060012 B.R.D. FILIALA SĂCELE

VREM

să răscolum trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc
să infățișem prezentul văduvit de măreția trecutului i
să despiciam drum nou prin vremuri Săcelelor de mâine și
să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerescă
la ridicarea acestor plaiuri mocănești

VICTOR TUDORAN
Plaiuri Săcelene, 1934

Monumentul ridicat în Turcheș, în anul 1931,
de societatea „Cultul Eroilor” în amintirea celor
căzuți pe câmpul de luptă în
Războiul pentru Întregirea Neamului (1916-1919)

Plaiuri Săcelene

APARE TRIMESTRIAL

MEMENTO

“ După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi, vă va face plăcere, fiindcă vă reamintește oameni și locuri scumpe vouă și părinților voștri.”

Cuprins

Memoriam

ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI, IDEAL ȘI ACȚIUNE - CĂRTURARI SĂCELENI CU DRAGOSTE DE NEAM	3
GEORGE MOROIANU ȘI LUPTA SA PENTRU PREGĂTIREA ȘI CONSOLIDAREA MARII UNIRI	4
CENTENAR <<DUMITRU STĂNILOAE>> -- 1903 - 2003 --	5
CRĂCIUNUL ÎN SÄCELELE AMINTIRILOR NOASTRE	6
SÄ RÄSCOLIM TRECUTUL CELOR CE-AU CUTREIERAT PÄMÄNTUL ROMÄNESC	10
LA DESPÄRTIREA DE UN EMINENT ARTIST PLASTIC - CONSTANTIN CAZACU	11

Cultura

CUM A LUAT FIINȚÄ REVISTA “VIAȚA SÄCELEANÄ” (II)	12
REMEMORÄRI - VICTOR TUDORAN	13
GÄND PENTRU SEARA DE CRÄCIUN	13
ORAŞ NOU	14

Opinii

CRÄMPEIE DE GÄNDURI DESPRE EDUCAÄIE ȘI EDUCATORI	15
„CHESTIUNEA ȚIGÄNEASCÄ”	16
GÄNDURI DINSPRE TRECUT CÄTRE PREZENT	17

Actualitatea

PRIMÄRIA MUNICIPIULUI SÄCELE	18
PE MURÄS ȘI PE TÄRNAVÄ - AST(R)A-I ROMÄNA	19
REZULTATELE BUNE ALE ELECTROPRECIZIAS.A	20
FINANÄTARE NERAMBURSABILÄ DE 500.000 EURO - GRUPUL ȘCOLAR “ELECTROPRECIZIA - VICTOR JINGA”	21

Viaäa Spiritualä

ÎN TIMP ȘI SPAÅIU SPRE VEÅNICIE	23
---------------------------------------	----

Consultaäie Juridicä

REFORMÄ LEGISLATIVÄ ÎN MATERIE FISCALÄ - PROJECTUL DE LEGE PRIVIND CODUL FISCAL	24
---	----

Sport

SPORT SÄCELEAN	26
----------------------	----

*Cu gändul la apropiatele
Särbätori de iarnä și intru întâmpinarea
Anului Nou, dorim cititorilor revistei
“Plaiuri Säcelene” numai bucurie, fericire,
sänätate și calde urări de prosperitate pentru
anul 2004.*

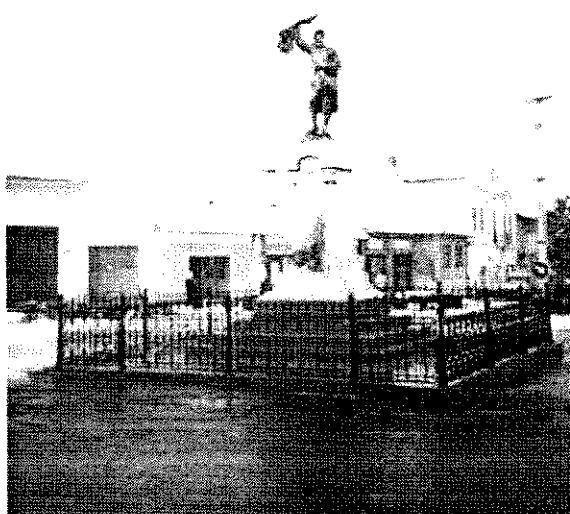
La mulți ani!

* * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * *

ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI, IDEAL ȘI ACTIUNE PENTRU CĂRTURARIH SĂCELENI CU DRAGOSTE DE NEAM ȘI TARĂ

Ziua de 1 Decembrie capătă cu fiecare an însemnatate și înținută de sărbătoare națională tradițională a României, a tuturor celor care trăiesc în această țară, sunt sinceri și cu omenie atașați intereselor fundamentale ale acestை. Ea sintetizează în demersuri sărbătorești ziua apostolilor și martirilor neamului care s-au jertfit la vremea lor istorică, pentru libertatea și progresul românilor, pentru demnitatea umană a acestora, dreptate și echitate socială, spre un trai decent alături de celelalte națiuni.

Condiții social-economice, de cultură politică cu puternice aspirații democratice în apusul Europei sfârșitului de secol XIX și începutului celui de-al XX-lea, au favorizat eforturile românilor pentru Unire și constituirea –pe spațiile firești ale României- unui Stat Național Român unitar. Pe acest fond revoluționar din Europa Centrală, venind dinspre apus, în imperiul Austro-Ungar –adevărata închisoare a națiunilor stăpânite- bântuit de perspectiva inevitabilă a destrămării, românilor din Transilvania trăiau o puternică mișcare de eliberare națională pentru unirea cu țara lor. Despre desfășurarea evenimentelor istorice care au constituit concretul luptei românilor în timpul "Marii Uniri", cu apogeul lor la "Marea Adunare Națională" din 1 Decembrie 1918 la Alba Iulia, au fost publicate nenumărate pagini de istorie și subiecte de dezbatere în atenția publică, a specialiștilor cu deosebire, până în zilele noastre cu perspective de a continua. În sinteză, se afirmă fără echivoc faptul că români din Transilvania și Banat, din Basarabia și Bucovina vroiau unirea cu vechiul regat și crearea Statului Național Român, dar, în același timp, vroiau și

garanții interne în acel stat, care să asigure că "aspectele negative din societatea românească de peste Prut și Carpați –adică din patria mană- nu se vor extinde și asupra lor". Acele moravuri biciuite de presa vremii, de proeminenti scriitori precum M. Eminescu, I.L. Caragiale, Grigore Alexandrescu și mulți alții, printre care și destoinici cărturari săceleni le cunoaștem și noi cei de azi, fapt datorat "scrisorilor pierdute"... dezvăluite și pedepsite de sarcasmul penitiei lui I.L. Caragiale, ...din fabulele lui Grigore Alexandrescu, Al. Donici și.a. Dar toate retelele cu iz mitocâncesc dâmbovițean și toate jocurile din culisele diplomațiilor ostile românilor din acea vreme, n-au impiedicat voința "Fraților de același sânge și neam românesc" să se unească și să conviețuiască în ani buni de progres (1920-1940), cu succese socio-economice certe și pe un loc de primă mărime în rândul țărilor europene de gâtă latină. Această unire națională a românilor s-a păstrat până azi, aceștia împotrívindu-se tuturor seismelor provocate de al doilea război mondial cu urmările lui nefaste pentru statul român, stat care vremelnic a fost și este parțial mutilat. Români au conviețuit și conlucrat aici în bună înțelegere, pe pământul primitor și ospitalier al acestei țări cu etnii mai mult ori mai puțin numeroase, respectând principiile de toleranță și firească politete față de cei care și-au dăinuit viață, avuția și găsit destinul pe aceste meleaguri românești. Incontestabil, cărturari români de elită din vremea care a prefătat și apoi a urmat "Marea Unire de la Alba Iulia", cu consecințele sale, au deținut și manifestat roluri de prestigiu în

vitală socială comunitară românească: politica și armata, arta, cercetare științifică și tehnică, în cultură și economie, în păstrarea credinței și bunelor tradiții românești. Istoria din școli și hrana spirituală care se difuzează neconținut pe varii căi spre oamenii acestui pământ românesc, ar trebui să-i învețe pe cei cărora li se adresează –copii, tineri ori adulți- cine au fost și ce au făcut pentru țară, oameni ca G. Șincai, Samuil Micu Klain, Ludwig Roth, G. Lazăr, M. Kogălniceanu, S. Bărnuțiu, T. Cipariu și mulți alții. Să li se dezvăluie celor de azi faptele marelui și inegalabilului episcop Andrei Baron de Șaguna care, cu spiritul său de împătimit iubitor de țară, a adunat în jurul său personalități puternice, construind din energiile și vrearea lor, piramida cu forță de vulcan "ASTRA" [(1861). Asociația Transilvană pentru Literatura Română și Cultura poporului Român]", reușind prin oamenii săi ca duhul "ASTREI" să devină "sămânță roditoare" de autentic patriotism românesc. Din emanațiile acestui "Astru" s-a ridicat creatorul imnului "Deșteaptă-te române", menit să țină treză conștiința nemului la prezentul și viitorul nostru național și statal. Spiritul "Marii Uniri" prefigurat de înțelepții "Astrei" a fost atât de măiestrit lucrat și orientat încât a pătruns, influențat și a dăinuit în timp până azi și în cele mai îndepărtate colțuri de românnitate datorită, în primul rând, apostolilor de la temelia conștiinței marelui public: preoți, învățători și profesori credincioși neamului și profesiei de care au fost și sunt puternic atașați.

Nu ezităm a arăta –și de această dată- în paginile "Plaiurilor Săcelene"- cât de ancorată și influențată a fost fruntea corifeilor și a populației din Săcele de idealul "Unirii". Unii chiar ostași disciplinați și curajoși au luptat cu arma în tranșeele primului război mondial și acasă, aici, la Săcele, în gărzile patriotice pentru întronarea ordinii și apărarea securității populației, a avutiei comunității și a locuitorilor. Monumentele închinată glorificării eroilor de pe teritoriul fostelor sate săcelene vorbesc cu prisosință despre jertfele de viață ale acestei localități pe altarul eliberării și unirii cu țara. Redăm fragmente dintr-un articol din săptămânalul ieșean "Vremea nouă", cu semnătura profesorului poet săcelean I.U. Soricu, intitulat "Ziua eroilor". În țară... "s-au luat măsuri ca în fiecare localitate numele lor (ale eroilor) să fie însemnate în locurile de cultură publică, în școli și în biserici... Tinerii își vor întipări în suflet odată cu aceste nume și sfânta jertfă legate de ele... și veacuri de veacuri se vor pomeni numele eroilor". Dar, explică autorul, multe morminte de eroi vor rămâne necunoscute, neîngrijite. "Voi cei peste două mii, căzuți la Ghimpăti, cine ne va spune oțelirea dârzei voastre îndărătnicii. Tu Ioane Cășuț, care ai condus prin munți regimentul de Prahova și-ai căzut apoi ca un leu rănit la Mărășești. Voi, înimoșilor Niță Drângă, Iordache Munteanu, Neculaie Manda, Alexe Roncea, Nichita Tudor, Mitrea Drângă, Bronea,

continuare în pag. urm.

continuare

Vlăducă, Lungu Manole... voi toti de care încă nu știm, arhangeli luptători ai satului meu (Satulung Brașov); de voi cine va vorbi?... Tu mintosule Nicu Roșculeț, tu Ghiță Gurău, fulgerat la Predeal pe când îți îndreptai ochii spre casa părintilor tăi... cu grec se va rosti binecuvântare jertfei voastre...

Binecuvântate fie inimile și mâinile acelor urmași săceleeni care au înălțat monumentul din Cernatu-Săcele, pe care sunt inscrise elogii la adresa acelor eroi purtând semnatura poetului I.U. Soricu: "Și brații și ștejarul Din codrii cei bâtrâni/Jelesc pe militari/ Căzuți cu arma-n mâini." Poetul I.U. Soricu, care își doarme somnul de veci în cimitirul bisericicii "Sfânta Adormire" din Satulung a criticat cu asprime în scrierile sale moravurile care au umbrit democrația românească interbelică (1920-1945), dar niciodată n-a uitat să glorifice eroii care s-au sacrificat pentru "România mare", să compătimească pe urmași nevoiași ai acestora, orfani și văduve, "Eroii adevărați n-au nume./ Ei cad necunoscuți și mor./ Și soarele se-nviorează/ Cu focul sufletului lor."/ "Ei nu nchină luminei vorbe./ Ci caldul săngelui prinose./ Și lasă în urma lor pământul/ Mai înflorit și mai frumos." (din volumul "Popești din patru unghiuri" - Ed. Pavel Surdu - București 1936, pag. 155). Vom stăru aici la Săcele, să se alcătuiască un studiu monografic despre acest poet săcelean lăsat în umbra interesului celor care ar trebui să-i dezvăluie valoarea artistică și, mai cu seamă, aceea de biciuitor al moravurilor stricătoare de imagine a tării.

Săcelele au dat și alți militanți -oameni de cultură-pentru întregirea neamului, a hotarelor și firescului stat național

al României. Dar peste opera lor s-a lăsat -poate voit, din nepăsare, neglijență sau alte motive-- o ceată densă de superficialitate. Să-o căutăm și să-o repunem în fața lumii după merite.

Au fost voci, bunăoară, care pe autorul impunătorului studiu "Probleme fundamentale ale Transilvaniei", Prof. Univ. Dr. V. Jinga, l-au catalogat naționalist. El a militat, în condițiile vremii studiilor sale, pentru drepturile firești ale neamului său. El n-a propagat ori proliferat dușmânia între popoare. Dimpotrivă. Drept dovedă oferim cititorului, în încheiere, un citat din opera ilustrului cărturar săcelean V. Jinga, cu intenția de a-i caracteriza concepția și atitudinea sa față de conviețuirea specifică oamenilor din acest "colț de lume": "Retrospecțiunea nu ne-a fixat privirea exclusiv asupra trecutului sumbru al Transilvaniei. Sunt poate, puține colțuri de lume cu un trecut atât de trist ca acela al Transilvaniei în care două clase sociale principale -țărani și nobilimea funciară -trei rase umane și câteva confesii religioase s-au luptat, istovitor și neghioib, între ele, veacuri de-a rândul, lipsind această provincie de petecul de cer senin la care ar fi avut dreptul. Trecutul Transilvaniei -pământ bogat, ocrotit de munți și locuit de oameni harnici -este un exemplu convingător de cum nu trebuie să trăiască o colectivitate umană, care a fost în permanentă asumuire între părțile ei componente." Nu este oare, acest crâmpel de filozofie practică, parcă dangătul de clopot al unei conștiințe lucide și firești, pe aceste locuri, al cărui ecou ar trebui să-l reproducem și aminti mereu, pentru a nu lăsa norii -indiferent din ce parte ar veni- să mai întunece acest pământ?

Prof. Andronic Moldovan

SĂ NU UITĂM

GEORGE MOROIANU ȘI LUPTA SA PENTRU PREGĂTIREA ȘI CONSOLIDAREA MARII UNIRI

A devenit deja o tradiție ca în paginile "Plajurilor Săcelene" să omagiem acei localnici care s-au remarcat în trecut sau în prezent printr-o activitate deosebită fie la catedră, în politică, în știință, economie, sport.

Unul din cei mai de seamă săceleeni a fost George Moroianu: despre el s-a scris mult și se va mai scrie. În rândurile de față vreau să evidențiez contribuția acestui săcelean la actul Unirii de la 1 Decembrie 1918, la transformarea unei speranțe și a unui vis în realitate.

Crește în credință, în respectul pentru semeni și familie; își pregătește examenele la stânga moșului său, Vasile Gologan, unde ascultă cântecele și poeziile ciobanilor dar și faptele de vitejie ale înaintașilor săi în evenimentele de la 1848-49; la Adunarea Românilor de pe Câmpia Libertății din Blaj. Săcelele a trimis una din cele mai numeroase delegații din Transilvania formată din cărturari și fruntași localnici. Fără doar și poate pe mulți dintre ei i-a cunoscut - Al. Verzea, juristul Nicolae Găitan, C. I. Secăreanu, Bucur Găitan, Oprea Târcă, Radu Moroianu, învățătorul Ioan Odor, Nicolae Martinovici. Studențimea acelor vremi s-a implicat puternic în aceste evenimente ce l-au impresionat puternic pe adolescentul George Moroianu.

Istoricul Nicolae Iorga remarcă pe frații Brăteni, Bălcescu, Voinescu precum și alți contemporani de-al lor din anii 1840-1850, iar mai târziu Iorga vorbește de Eminescu, Al. Xenopol și fratele său Nicu, Vârgolici și de alții din generația lor la care se mai adaugă și câte un ardelean. Nu pot fi omisi Radu și Nicolae Popaea studenți pe la 1870 la Cluj și apoi la Viena. Și mai arată Iorga în cartea sa "Români în străinătate de-a lungul timpului": "A venit însă un moment după 1890 când procesul Memorandului, intentat Românilor din Ardeal, care pornise contra guvernului unguresc o plângere împăratului în calitatea

lui de împărat, iar nu de Rege al Ungariei, - și Frantz Joseph a trimis plicul nedesfăcut președintelui unguresc, iar cei care au prezentat Memorandum dați în judecată, au făcut cunoștință cu temnițele de la Vaj și Seghedin, - a adus ceea ce prizonierii nu prevăzuseră, punerea pe tapet a chestiunii Românești. Studențimea din București și Iași unită cu cea din Strâinătate a început o puternică propagandă pentru cauza românească". Și mai spune Nicolae Iorga în a sa carte: "... avem acumă din nou o generație de studenți, care învață sau nu, dar înainte de toate se preocupă de cea mai arătoare chestiune pentru poporul românesc în acest moment: chestiunea suferinței Românilor de peste munți ducând la dreptul nostru de a realiza unitatea națională. Dl. Gheorghe Moroianu care face parte din această generație (1890-94), în care Regatul era reprezentat printr-un admirabil Tânăr care s-a stins foarte repede Teodor Brățianu (în fapt Stroe Brățianu), cel ce a organizat Liga Culturală la Paris a dat de curând o adunare de documente cu privire la această propagandă care arată încă-odată o conștiință a tinerilor Români de peste graniță în ce privește datoria lor națională". La foarte scurt timp George Moroianu, student la Anvers, înființează o secție a Ligii în acest oraș iar după dispariția prematură a lui Stroe Brățianu devine președintele Ligii din Paris. În această calitate și mai târziu consulul României în Anglia, George Moroianu se consideră mobilizat în slujba idealului național, publică și atrage de partea sa gazete și jurnaliste renumite ai timpului. Așa se face că la încheierea păcii de la Versailles (unde a reprezentat interesele agrare ale românilor) toți cei ce aveau să decidă soarta țărilor oprimate de dubla monarhie Austro-Ungară erau căștagați cauzei românești, aceasta datorându-se în foarte mare măsură

continuare în pag. urm.

* * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * *

continuare

și strădaniilor neostenite ale lui George Moroianu.

După actul Unirii nu a inceput să se manifeste agresivitatea propagandistică a revizionismului maghiar, care aducea printre altele și un argument neintemeiat în scopul de a impresiona opinia publică mondială și anume că națiunile desfăcute de la Coroana Sfântului Ștefan și alipite statelor lor nationale nu au dorit niciodată acest lucru și dacă ar fi fost consultate printr-un plebiscit, Ungaria ar fi supraviețuit transformărilor pe care le-a adus Primul Război Mondial. În replică la aceste manevre, în 1929, la 10 ani de la înfăptuirea Unirii, George Moroianu publică o lucrare cu totul deosebită: "Lupta Românilor Ardeleni pentru libertatea lor și opinia europeană".

În 1933 traduce carte în limba franceză sub titlul "Les Luttes des Roumains Transylvains pour La Lyberte et l'Opinion Europeenne", carte pe care Academia Română o premiază cu o parte din marele premiu Gh. Asachi (sesiunea din mai 1933). Cartea se bucură de un interes enorm atât în țară cât mai ales în străinătate. Este prefațată de W. Steed, corespondent al lui "Times" la Viena și Roma și care-l definește pe autor ca un Apostol al Neamului.

Spațiul acestui articol nu-mi permite să reproduc păreri, recenzii și scrisori referitoare la această carte. Mă opresc doar la cunoșcutul ziarist francez Maurice Pernot, redactor la "Revue des

Deux Mondes" și la "Journal des Debats" care în numărul din 7 noiembrie 1934 face un fel de recenzie a cărții scriind: "Este un capitol de istorie foarte mișcător pe care dl. G. Moroianu, profesor universitar la Cluj îl oferă cititorilor francezi. El ne înfățișează într-o carte vie și documentată, cum au luptat Români transilvăneni, începând de la mijlocul secolului XV până la războiul mondial pentru apărarea drepturilor neamului lor și pentru recăstigarea libertății lor, carte care a apărut nu demult la librăria Gamber din Paris și pentru care dl. Wickham Steed a scris o amabilă prefată".

Cam în același timp, Clemenceau publică în ziarul său "La Justice" sub titlul "Lutte de race" următoarele: "Este chiar în interesul Ungariei – ca să dorim libertatea pentru Români din Transilvania – dar Ungurii nu-și cunoșteră propriul lor interes aşa încât după înfrângerea Imperiilor Centrale și după inaugurarea negociațiunilor de pace, s-a putut constata că toate cancelariile europene cunoșteau perfect chestiunea românilor din Transilvania.

"Journal des Debats" și-a avut și el o parte de merit în acest rezultat și noi mulțumim domnului Moroianu de a nu fi uitat acest lucru"

La 85 de ani de la Marea Unire, și noi Sacele de azi îți mulțumim pentru tot ce ai înfăptuit. **DOMNULE MOROIANU.**

Dan Zamfir

CENTENAR << DUMITRU STĂNILOAE >> -- 1903 - 2003 --

Duminică 9 noiembrie a.c. s-au desfășurat la Vlădeni (jud. Brașov) festivitățile prijuite de împlinirea unui secol de la nașterea, în această localitate românească din Ardeal, a celui mai important teolog ortodox al secolului XX, Părintele Profesor DUMITRU STĂNILOAE, autor al unor impunătoare lucrări cum ar fi: "Spiritualitate și comuniune în Liturghia Ortodoxă", "Dogmatica" și, mai ales traducerea și explicarea "Filocaliei", lucrare capitală a teologiei. Erudit neîntrecut, de o noblete aparte a caracterului și prezenței în lumea intelectuală românească și din străinătate, pe drept cuvânt a fost numit "Stâlpul de foc al Ortodoxiei românești"

(Zoe Dumitrescu-Bușulenga).

Întreaga comemorare de la Vlădeni a fost inițiată și organizată de către Asociația pentru Literatura Română și Cultura poporului Român – ASTRA – despărțimile Brașov și "Fratii Popaea" Săcele; prin efortul laudabil al d-lui profesor Petru Istrate și al altor membri astriști care i-au stat alături.

Și-au mai dat concursul protopopiatul Ortodox Brașov, Biserica ortodoxă și școala generală din Vlădeni. Programul bogat și variat a atras o numeroasă asistentă, compusă atât din localnici (de toate vîrstele) cât și din fiii satului care au ținut să onoreze evenimentul prin participarea lor plină de emoție și recunoștință.

Într orele 10-12.30 asistența a luat parte la oficierea Liturghiei duminicale, de la Biserica "Sfântul Vasile cel Mare" din Vlădeni, de către un impunător sobor de preoți. A urmat o slujbă de pomenire a memoriei marelui dispărut.

S-a vizitat, de asemenea, casa memorială unde a văzut lumina zilei, la începutul secolului trecut, fiul de țărani români care a uimit spiritualitatea ortodoxă și lumea creștinătății prin extraordinara sa putere de pătrundere a domeniului căruia i s-a consacrat cu atâtă devotie.

În continuare, în localul Școlii generale (care-i va purta numele începând cu anul școlar viitor) a avut loc sesiunea de comunicări "Dumitru Stăniloae- Viață și opera". S-au făcut remarcate mai ales intervențiile pline de substanță ale acad. Alexandru Surdu – președintele Secției de Filosofie, Teologie și Logică a Academiei Române, care a vorbit despre "Dumitru Stăniloae și istoria isihasmului ortodox din România", cât și aceea a Preotului dr. Nicolae Moșoiu de la Facultatea de Teologie din Sibiu: "Cunoașterea lui Dumitru în teologia părintelui Stăniloae".

Dl. profesor Liviu Dărjan a înmânat Cercului ASTRA din Vlădeni (președinte prof. Câmplean – directorul școlii) "Diploma de onoare" din partea despărțimântului ASTRA "Fratii Popaea" Săcele, pentru devotamentul cu care vădărenii cinstesc memoria marelui teolog ortodox al tuturor timpurilor, omagiat în această lună.

Au fost de față primării localităților din zonă: Dumbrăvița, Codlea și Crizbav. Cu această ocazie s-a lansat și un timbru filatelic. În încheierea substanțialului program s-a trecut la Vernisajul expoziției "Icoane pe lemn" a d-nei inginer Suzana Ana Metea, membru activ al despărțimântului ASTRA de la Săcele.

În încheiere, bucuria sufletului a fost îndestulată cu concertul de muzică religioasă susținut de grupul vocal "ANATOLY" dirijat de Andra Băciu și de recitalul de versuri în interpretarea plină de sensibilitate a poetilor astriști brașoveni Nadia Cella Pop, Ioan Suciu, Ioan Gliga și col.(r) Gheorghe Pășescu. Acțiunea lăudabilă a Asociației ASTRA de la Vlădeni a deschis seria manifestărilor comemorative de la Patriarhie și Academia Română la care au luat parte numeroase somități ale vieții științifice, religioase și culturale atât din țară cât și din străinătate care au omagiat meritile Părintelui STĂNILOAE.

Cronicar

CRĂCIUNUL ÎN SĂCELELE AMINTIRILOR NOASTRE

Crăciunul, sărbătoarea nașterii Mântuitorului, oriunde în lumea creștină, este așteptat cu emoția și afectiunea cuvenite unui oaspete drag, purtător al unui mesaj de iubire și bună intenție între oameni.

Semnificației mesajului divin creștinătatea î-a asociat prin timp simboluri ce țin de bucuria celor mai înălțătoare trăiri ale sufletului – iubirea de aproape, iertarea și toleranța, mândrăierea celui în suferință, generozitatea, ospitalitatea, chiar uitarea nedoritelor neguri ce se mai abat asupra trecerii noastre. Bucuriei generale, generate de apropierea, întâmpinarea și petrecerea zilelor Crăciunului, oamenii, în funcție de apartenența la o etnie, confesiune sau comunitate, marcată de îndeletniciri specifice, tradiții și obiceiuri, îi adaugă clipe de seninătate care derivă din statul condiției lor materiale și spirituale.

Conotația poate cea mai temeinic asimilată în substanță intimă a bucuriei și efuziunii așteptării Crăciunului este aceea a revederii celor dragi, a sosirii din depărtări, adeseori nebănuite, a celor duși cu lunile sau chiar cu anii pe la rosturile lor.

Pentru mocanii noștri, Crăciunul adaugă tuturor semnificațiilor care îi confereau individualitatea printre sărbătorile anului pe aceea a întrunirii familiei, cuvânt și realitate statomic așezate la temelia a ceea ce odată a reprezentat universul moral și spiritual al impresionantei bresle a economilor de oia Săceleni.

Oricât de mari și de multe le-ar fi fost grijile, mocanul se făcea luntre și punte și de sfintele sărbători ale Crăciunului venea la ancestrala-i vatră să-l mulțumească întâi și-ntâi lui Dumnezeu pentru împliniri și ocrotire, să-L roage să-i fie alături în gând și faptă, să-și îmbrățișeze familia, neamurile, să-și vadă prietenii, să se sfîntească, să pună la cale noi rosturi și, de ce nu, să umble la cimitir, ajutând biserică, școala și nu în ultimul rând pe cei loviți de necazuri și soartă.

Atunci când trenurile nu-și croiseră încă drum pe valea Timișului și cea a Prahovei, un drum din Dobrogea sau Bărăgan se făcea cu căruțele la care erau înhămati cai tătăraști, nu mari de stat, dar vânjoși și aprigi, hrăniți din belșug cu ierburi grase și ovăz, căruțe doldora încărcate cu bunătăți pentru cei dragi, dar cu deosebire

pentru copii: smochine, curmale roșcove și portocale (burtucale cum le spuneau mocanii, și cum îi și porecleați pe cei roșii în obraz ca "burtucala", poreclă purtată și de moșii mei spre a-i deosebi dintre numeroasele familiile Cazacu, noi fiind Cazacu a lui Burtucală) iar pentru cămări și mesele de Sărbători măslinile grecești, ghiudemuri, cașcavaluri și telemea de Brăila și neapărat un butoiș cu scrumbii, câțiva crapi zdravani plini de icre, doar un pic prăfuite cu sare ca să ajungă în bună stare pentru masa de Ajun.

Cei veniți din depărtări mai mari, soseau îndeobște în preajma Iernaticului pentru a avea la îndemână câteva zile necesare pregăririlor traditionale, a rânduirii porcului, iar unii dintre ei, cei mai tineri însuși își ajutau chiar jupâneșele la frământatul pâinii și a cozonacului, deoarece se coceau cantități zdravene, să fie de îndestulare nu doar pentru cei ai casei, care erau mulți în vremurile dinaintea primului război mondial, dar și pentru neamurile ce le-ar fi cinstit casa, pentru nași, fini, cumetri și mai ales pentru colindătorii așteptați cu mult drag, ca momente ce făceau parte chiar din ființa sărbătorii. Zilele dinaintea, cu mic cu mare, nimeni nu cutează să se

abată de la datina postului, se spovedeau și se cumineau și uitau supărările, îi iertau pe cei ce le greșiseră și își cereau creștineasca iertare de la cei pe care într-un fel sau altul îi-au supărat cu vorba sau cu fapta. Încrederea între oameni, buna cuviință, respectul cuvenit celui îndreptățit să-l primească prin bunul nume și exemplul său erau de mare preț în comunitatea mocanilor, iar greșeala recunoscută, iertarea cerută în prag de sărbătoare erau deopotrivă și mărturie de credință și semn al unui caracter deosebit, al unui om de nădejde și ispravă. Postul dinaintea zilelor de Crăciun te orea de la carne și "d-ale lăptelui" și de la ouă, dar erau destule bunătăți ce te făceau să uiți ce se înghesuia prin cămări, mai ales după tăiere porcului. Se mâncau cartofi copti stropiți cu untdelemn aromitor din semințe prăjite de floarea soarelui, adus de pe la oloinile din Brăila, Tăndărei sau Fetești, pe care îi îndemnau cu zeamă de varză acum limpede ca lacrimă, acrișoară și aspicie, aidoma vinului nou încă nedomolit din neliniștea vieții lui

continuare în pag. urm.

continuare

dintâi. Dacă la masă se nimerea și o fasole frecată cu ceapă înăbușită în ulei și cu boia dulce n-aveai cum să ocolești un pahar două de vin care în casele de gospodari nici nu era socotit băutură ci hrana de mare priință trupului atâtă timp cât fiecare își știa măsura.

Nu lipsea în aceste zile de la masa gospodarului nostru nici uleiul de bostan, verzui ca frunza Tânără care, presărat cu puțină sare, se întindea pe pâine și cu ceapă de apă, nemaivorbind de gustul ce-l dădea verzei murate, tocate mărunt ca firul de păianjen.

Nici în acest caz un pahar două cu vin n-aveai cum să le ocolești, iar postul, precum se vede, respectat în litera și spiritul său, nu împiedica asupra cucerniciei și datinei mocanului.

Atmosfera de înălțătoare, dar calmă solemnitate cuprindea Săcelele din dimineața Ajunului de Crăciun zi consacrată ultimelor pregătiri pentru masa de a doua zi în structura căreia, în ciuda tuturor bunătăților preparate din nelipsitul porc tăiat, se situau autoritar sarmalele, iar cele ale săcelencelor, urmând înălțătoare experiențe pierdute prin negura vremurilor, rămân adevărate bijuterii gastronomice. Nelipsita oală de lut, leagăn al atâtoreară, se află pe foc mărunt în aşteptarea prânzului festiv, aromând casa fără ca nimeni să fie deranjat de delicioasele emanații.

Dacă pregătirile de la bucătărie ocupă locul firesc în perspectiva zilei de Crăciun, aşteptarea colindătorilor rămâne aspectul care marchează emoțional declanșarea atmosferei de Crăciun. Era de neconceput intrarea în marea sărbătoare fără momentul (momentele) colindelor, pe care gazdele îl considerau și ca un omagiu adus datinei strămoșești, dar și un omagiu adus casei gazdei, prestigiului celui colindat.

Nu cred că greșesc atunci când, evocând amintiri atât de dragi mie, voi insista asupra dăruirii sub semnul căreia era pregătit de către copii și tineri colindul de Crăciun, îndrumat deopotrivă de părinți dar mai ales de vrednicii învățători de care Săcelenii au fost întotdeauna mândri și copiii pe mâini de oameni plini de har pentru meșteșugul și arta luminării mintilor.

Cu săptămâni bune înainte de Crăciun, la orele de cânt și apoi la cele de muzică de la gimnaziu se învățau cele mai frumoase colinde ale căror fermecătoare sonorități urmău să vestească sărbătoarea Nașterii Domnului.

Se cânta frumos, curat, cu suflet și gingăsie, cei mai mari învățăți fiind să cânte pe două sau chiar patru voci de către domnii sau doamnele învățătoare, fără să omită vreo strofă sau un cuvânt din sacrul mesaj pe care îl aduceau în casele în care erau așteptați cu atâtă afecțiune.

“O, ce veste minunată”!, “Trei păstori”, “Praznic luminos”, “Domn, Domn să-nălțăm”!, “Bună dimineață la moș Ajun”, “Ziurel de ziuă” și “Moș Crăciun” alcătuiau un repertoriu minim, căruia elevii și studenții colindători îl adăugau varianta românească a celebrelor “O tannen Baum” (“O brad frumos”) și “Stille Nacht” (“Noapte liniștită”).

Dragostea pentru interpretarea cât mai frumoasă a colindelor de Crăciun a fost odinioară cultivată și puternic susținută nu doar în școlile săcelene dar și de preoți aflați în fruntea inițiativelor culturale promovate în Casele de cetire ale bisericilor “Sfânta Adormire” și “Sfinții Arhangheli”.

Părintele Petru Leucă, paroh al bisericii “Sfinții Arhangheli” între 1911-1969, a avut fericirea de a-l avea alături în anii 30 și 40 ai păstoririi Domniei Sale pe omul minunat, văstar al unei cunoscute familii de mocani, profesorul de contabilitate și drept de la Gimnaziul comercial din Satulung, Florin Pană, eminent muzician, violonist și dirijor de cor.

Vreme de peste cincisprezece ani, Florin Pană a fost sufletul Casei de cetire și dirijor al corului care, duminică de duminică, dădea răspunsurile la Slujba Sfintei Liturghii, iar la marile sărbători ale Crăciunului, Sfintele Paște și Hramul se întrunea în plenul său când la evoluțiile sale veneau și foștii coriști plecați la studii sau pe alte meleaguri unde își împlineau destinul.

Corul domnului profesor Pană a fost și o mare școală a colindului la care au ucenicit și dirijori care i-au urmat: arhitectul Mircea Bodianu (Văcăruș), aflat acum la Paris, și economistul Eugen Șerban (Genu), plecat

continuare în pag. urm.

continuare

prematur dintre noi, cor pe care l-am dori renăscut de noua generație de adolescenți și tineri care prin eforturile noastre ar trebui să afle imensa bucurie a prieteniei cu muzica în ipostazele ei sublimă.

Serile de Ajun, din ultimii mei ani de liceu și din timpul studenției în compania corului de colindători ai Casei de cetire sunt, în ciuda vremurilor grele ce au urmat după încheierea războiului în 1945, amintiri al căror farmec nu-l pot evoca decât cuprins de emoția și tulburarea ce ne însوțește ființă la tentativele noastre de a ne întoarce în timp la anii primăverilor vieții.

Sunt convins că oricare dintre tinerii de astăzi, fie el elev, student sau muncitor, dacă ar putea trăi atmosfera de seninătate, de satisfacție, dragoste și admirație care ne întâmpina și ne înconjura în casele în care eram așteptați ar deveni mai bun, mai aspru cu sine și mai tolerant față de semenii săi, ar înțelege mai bine rosturile fiecărei secvențe ale relativ grăbitelor noastre treceri, ar fi mai iubit, mai considerat: ne simțeam iubiți, admirăți și acest lucru sporea în noi dorința devenirii, afirmării, simțeam cu fiecare an că ceva pozitiv a consolidat, firava încă pe atunci, personalitatea noastră.

Este drept că mulți dintre colindătorii de atunci și vocile lor minunate s-au petrecut de la noi la cele eterne după cum și gazdele noastre care ne deschideau larg porțile și ușile caselor se află azi pe tărâmul umbrelor și amintirilor, dar apropierea Sărbătorii Crăciunului îi "convoacă", cum o făceam odată la Casa de cetire, pentru repetiții și pentru a răspunde prezent evocării.

De frații dr. Irimițu Bodeanu, arh. Mircea (Văcăruș) și ing. Aurel Bodeanu, de frații ing. Dumitru (Ticu) și dr. Gheorghe Berteanu, de Genu Șerban, unul dintre dirijorii secunzi alături de Mircea Bodeanu, de privighetoarea noastră Anișoara Lungu Georgescu, de surorile Lenuța, Tița și Aurica Popa, de Ion și Gheorghe Manciulea, de Nelu Stoian și surorile sale Otilia și Aneta, de Mitică Voinea, de surorile Făgărășeanu Marieta și Lenuța și de fratele Ion, de Torică Boghici, Nae Deleanu și Vasile Rășnoveanu, de Nicu Leancu și de mulți alții desigur vom mai avea prilejul să vorbim când amintirile ne vor purta spre viața tinerilor săcăleni foarte uniți și foarte apropiati sufletește de Casele de cetire, adevărate focare de cultură și civilizație ale acelor vremuri.

Amintirea acum, ca și colindul atunci, să le incepem în partea de sus a Satulungului în casa plină de voie bună a domnului primar Vasile Ghia, gospodar și om de lume mucalit și spiritual nevoie mare, care, dacă ar fi fost să ne potrivim dumnealui i-am fi fost oaspete

până în ziua de Sfântul Ștefan.

De la domnul Vasile Ghia poposeam la neica Manea Carpin în capul drumului spre Sub Obreji cu fiul căruia, Gicu și Victor, eram în strânse relații de prietenie, apoi ne întorceam la casele domnului Ștefan Guiu, ale Baldărilor, la Ștefănică Popaea, la părintele Gheorghe Șerbu și domnul profesor Ionel Taraș. Căldura primirii și tratațiile erau pe măsură, drumul ne era lung, gazdele numeroase, întrecându-se în generozitate și manifestarea simpatiei față de noi, așa că trebuia să răspundem cu multă cumpătare ospitalității, să ne drămuim energiile.

Intram pe strada Unirii la Păsărești care erau cu toții vecini (la Ștefan, Nae și Gheorghe), apoi la viceprimarul Costică Popa, la țăța Lina Median, "managerul" celor mai străsnice nunți mocănești și deținătoarea rețetelor celor mai delicioase sarmale, la inginerul silvic Zamfir, la Neculai Aldea unde ne primea plină de voie bună consoarta domniei sale, vesela și sugubeața țăța Anica din neamul Gologanilor, după care poposeam la Ion Aldea Lordul, lumânărarul, un burlac plin de haz și generos cum puțini mi-au fost dat să văd, la familia Bodenilor și la casa Butu după care ne opream la părintele nostru drag Petru Leucă. Era fericit când ne vedea, era mândru de noi, cânta colindele cu noi cu glasul lui frumos și limpede cum îi era sufletul ca o lumină mereu vie, nestinsă.

Poposeam la neica Niță Berteanu, meșterul croitor, ai cărui copii, șase la număr, au fost și vor fi mereu o mândrie a Săcătelor, după care urcam la vila inginerului Iordan Teodosiu constructorul și președintele Consiliului de administrație al S.A. "Tărlungul". Fire ursuză, puțin comunicativă, inginerul Teodosiu era cunoscut de Săcăleni doar în ipostaza "zborului" său în mare viteză cu Fordul său sport, cenușiu, de două locuri, învăluind vara în norii de praf pe care îi stârneau "raliurile" sale între barajul de la Tărlung și clădirea administrației de lângă gimnaziu. În ciuda firii sale hirsute, posace, închise știam că pe noi ne aștepta cu drag alături de minunata și distinsa doamnă Teodosiu în vila lor care acum 65 de ani reprezenta o adevărată minune a tehnicii construcțiilor și instalațiilor. Doamna, dar mai ales domnul Teodosiu au rămas în amintirea mea o enigmă a dedublării personalității, menită să țină la distanță un om în raporturile lui cu restul lumii, deși în adâncul sufletului păstra mărgăritarul sensibilității pe care la zilele mari îl oferea, în mod surprinzător, privirilor celor mulți. În amintirea mea, frumoasa casă Teodosiu a rămas asociată cu orbitoarea ei iluminare, bradul superb, împodobit regește, vinul ates, în cupe de continuare în pag. urm.

continuare

cristal, cozonacul parfumat și frumoasa, enigmatica sa fiică toate acum, cred, palide umbre ale unor vremuri ce par de-a dreptul ireale.

Descindeam de la vila Teodosiu, trecând doar drumul la capătul actualei străzi Biserica Română în casa veselă, plină de viață și de tineri de vârstă noastră a vestitului pe atunci negustor săcelean Dumitru Proca și a minunatei sale soții, buna vesela și generoasa tanti Anastasia pe care toți o iubeam pentru firea ei binecuvântată. Nu mai zăboveam prea mult, deși nenea Mitică nu ne-ar fi dat drumul cu una cu două, deoarece eram aşteptat la Tuțuieni, la Ion, senator de drept al "Izvorului" și Gheorghe, fratele său, celebrul pilot-aviator, mândrie a aviației militare și sportive din România și el membru veteran al "Izvorului" și sufletist al mișcării culturale din cadrul Caselor de cetire.

La Tuțuieni colindul lua sfârșit, deși tentația de a răspunde ospitalității Tuțuienilor era mare, dar trebuia să fim dimineață la biserică în podișor să facem față răspunsurilor la Sfânta Liturghie și să cântăm la sfârșitul ei repertoriul consătenilor noștri prezenti la slujba de Crăciun.

Amintirile mă întorc la dimineața zilei de Crăciun când familiile mocanilor, în corpore, se îndreptau spre biserică, "gătiți" în deosebit de frumoasele și elegantele lor străie de sărbătoare, îmbinând cromatic, în modul cel mai fericit, albul strălucitor al cămășilor cu guler înalt și al ciocnirilor cu bleumarinul zăbulelor și laibărelor din postav scump, vienez, împodobit cu găitane, de prisos fiind să mai amintim de căciulile din blânițe de Astrahan, adevărate bijuterii vestimentare ale celor încăruitați.

Alb – bleumarinul hainelor de sărbătoare ale bărbaților se asocia atât de armonios cu cenușiul deschis al zeghilor femeilor purtate pe umeri, luate și ele din postav scump nemțesc și împodobite cu blană de dihor și al broboadelor albe dantelate din lână fină ce le înfășura capul, sporind parcă frumusețea și lumina echipului. Cei ce au avut prilejul să admire odinioară familiile de mocani în drumul lor spre biserică în zilele de Crăciun, An Nou (Sfântul Vasile) sau Bobotează n-au putut să nu-și dea seama de starea de prosperitate, belșug material, dar și dragoste pentru frumos, trainic și chiar impresionant ce caracteriza și individualiza viața acestei comunități deosebite. Aici, în sfintele lor biserici mândre și îngrijite își arătau mocanii în zilele de mare sărbătoare rodul gândirii lor pragmaticice și mereu neliniștite, filtrate prin atâtea experiențe ale fascinantei transhumanțe deseori dure și neierătoare, dar purtând în ea tentația înnoirii, a desprinderii de rutină și baterea pasului pe loc.

Ziua întâi de Crăciun, fiecare dintre noi, conform datinei, o petreceam în familie, gustând din plin farmecul reunirii ei în plin, simțindu-i marea forță a solidarității, închinând cu vin bun din viile Odobeștilor sau Valea Călugărească, gustând strănicice sarmale, friptură de porc, cănați și cărtabosi preparate în "chicător", având grija să le alternăm cu gogoșari și castraveți murați – crânțanitori, dar și cu lapte gros de putină pe care mocanii îl considerau delicatesă ce nu putea lipsi de la masa de Crăciun.

A doua zi, la sala Medianu sau la Szabo, casele de cetire organizau balul tinerilor la care erau invitați și părinții, rudele iar atmosfera petrecerii ce continua până în zori mă duce cu gândul la bunul simț și civilizația unui comportament pe care l-aș dorî condiție firească pentru cei ce își încep în zilele noastre traекторia plină de neprevăzut a vieții.

Atmosfera sărbătorilor stăruia și după ziua Sfântului Ștefan, iar Anul Nou era petrecut mai mult ca zi de omagiere a Sfântului Vasile. Evenimentele care încheiau însă ciclul hibernal erau Boboteaza și ziua Sfântului Ion, marcate de balul mocănesc din seara zilei de 6 ianuarie, o adevărată paradă a celor mai frumoase costume purtate de-a lungul timpului de mocanii săceleni, de nevestele și ficele lor, o viguroasă confirmare a unei individualități ce îmbina prosperitatea cu eleganță și bunul gust și care punea în evidență, odată în plus, frumusețea fetelor, prestanta tinerilor și a celor mai vârsnici, imensa lor poftă de viață, exuberanță, optimismul exprimate în dansul Brâului, al Brezei, Ofticuței, dar și al valsului și polcelor ce aproape nu conteneau și faceau noaptea atât de scurtă iar la ivirea zorilor aproape imposibilă spargerea balului prin cântarea marșului.

Desigur, s-ar cuveni spuse câteva cuvinte și despre vestiții lăutari săceleni, despre regretatul Niță Oglindă, despre Feri Orbul, Traian Damian, Nelu Pomană sau celebrele orchestre ale fraților Havași (Nicu și Petrică) și cea a lui Nelu Popa de la Cafè Regal, cea mai scumpă dintre orchestrele de muzică de dans ale Brașovului de la începutul anilor 40, dar să sperăm că cel de sus ne va îngădui în lunile ce vin să așternem pe hârtie amintiri care, într-o bună zi, își vor spune cuvântul hotărâtor în reconstituirea și reafirmarea unor valori morale și spirituale în afara căror este de neconcepțun un viitor al împlinirii tuturor speranțelor noastre de mai bine.

Foto1: Dr. Dimitrie D. Cazacu

Foto2: Primarul Vasile Ghia

Dr. Dimitrie D. Cazacu

SĂ RĂSCOLIM TRECUTUL CELOR CE-AU CUTREIERAT PĂMÂNTUL ROMÂNESC

Al nostru Victor Tudoran la timpul cuvenit, făcea o admirabilă caracterizare săcelenilor lui:

"Popor născut în cântec de caval, în sunet plângător de doină, s-au plămădit în domoală și sfântă tăcere de codru, neamul acesta al păstorilor Ardeleni și-a indeplinit cu prisosință misiunea ce a format în trecut idealul multor generații".

Cadrul mioritic în care s-au născut trebuie să-i formeze domoli, nostalgiici dacă vreți, românci chiar. Totuși, păstorul ardelean în general și cel săcelean mai ales, e întreprinzător, hamic, curajos, modest și mândru.

Satele săcelene, asezate la o altitudine de 600m, cu climă constantă, cu aer proaspăt și aromat de brad, cu izvoare limpezi și reci, fac parte din lungul șir de sate presărate sub poalele Carpaților ardeleni, sate de oieri care aveau întinse relații, fiind un element important de unitate sufletească, ortodocși dărji, oameni cu bune și traînice căstiguri.

Aceste sate trăiesc parcă și acum sub vraja trecutului plin de măreție și belșug, când păstorul era încă în floare, casele îndestulate, iar credința ortodoxă o candelă veșnic aprinsă, la lumina și căldura căreia s-au înălțat mândre și împodobite lăcașuri de închinare Domnului.

Dinamismul Săcelor a rodit multilateral și impresionant de puternic.

Luptând cinstiți, s-au impus în comerțul românesc, creând case comerciale importante. În industrie au pătruns încet dar sigur, iar în economia de vite au ajuns mari crescători.

În latura culturală au fost și mai roditori, dând din belșug deputați și miniștri, învățători și profesori universitari, toți, la rândul lor, pedalând pe faptul că dreptatea este virtute între virtuți: bărbătie, chibzuință, înțelepciune, generozitate. În domeniul bisericesc au dat doi episcopi: Filotei al Buzăului și Nicolae Popaea de Caransebeș.

În fața altarului, în creștet de muști însipiti în neguri și trăsniți de fulgere, în câmpii bătute de crivăț și în bălti năpădite de zăpoare, mocanul săcelean era de cele mai multe ori singur cu ale lui, cu Dumnezeu, în a cărui atotputernicie se deprinse să creadă și a cărui îndurare știa să o implore, ferindu-se pe căt era posibil de neajunsurile legate de sărăcie, boală, nedreptate.

Mocanii țineau cu sfîntenie la bisericile lor, pe care le împodobeau cu odoare scumpe, iar pe tinerii lor îi fereau de nesocotirea religiei străbune.

Din această atmosferă religioasă, morală, culturală și economică, s-au ridicat măretele biserici și școli ce vorbesc despre trecut.

Ne vom opri privirea în mod special asupra bisericii ortodoxe "Sfânta Adormire" din Turcheș.

Așa cum rezultă din istoricul bisericii, datele înființării se pierd în negurile trecutului, dar din tradiții și documente reiese că Turcheșul a avut cea dintâi organizație bisericească din Săcele.

Documente vechi de arhivă Brașoveană din 1650, amintesc de necesitatea reparării bisericii vechi de lemn pe același loc, unde a fost altarul, s-a înălțat o cruce de piatră de către epitropul de atunci Constantin Perțache, căreia mult mai târziu i s-a făcut o împrejmuire cu gard de beton și fier de către epitropul Radu Moroianu.

Crucea avea următoarea inscripție cu litere chirilice: "Înălțatu-s-au această sfântă cruce în zilele Împăratului Francisc al doilea cu cheltuiala domnului Perțache Ctin și a soției dumnealui, Stanca, anul 1799 luna aprilie în 30".

Urmare deteriorării inscripției și în general a crucii, s-a pus o placă de marmură pe socul crucii cu următoarea inscripție: "Locul altarului bisericii de lemn 1650" care va servi ca mărturie viitorului despre trecutul religios al Turcheșului.

În anul 1780, dându-se învoie și românilor ortodocși să și zidească biserică din piatră și cărămidă, obștea a început lucrarea de construcție a noii biserici, anul 1781 – adică acum 222 de ani – fiind săpat în rama masivă de stejar deasupra ușii care desparte naosul (tinda) de pronaosul bisericii.

Începută în 1781 și terminată în 1785, biserică este zidită în formă de triflă, bine proporționată, sensibil asemănătoare bisericii mănăstirii Putna.

Întrând în naosul bisericii, priveliște te întâmpină, te încâlzește cu fiorii tainici ai credinței. Pictura murală, este executată în tehnică frescă, fiind opera zugravilor Ion, Neculae și Alexandru din Săsăuș, anul 1785, puterea de sugestie a tematicii religioase fiind puternică.

Iconostasul de o mare valoare artistică, sculptat și aurit, în stil baroc, a fost executat de Petru Moț din Rășinari.

Plastica decorativă este împărțită în trei braie și patru registre, al patrulea înfățișând o galerie de medalioane legate între ele prin decor floral.

În perioada anilor 1785-2003, stă înscris pentru slujire în fața altarului numele preotilor: Grecu, Pușcaș, Odor, Cârstocea, Pascu, Daniil Purcăroiu și Eugen Beleuță.

În cei peste 40 de ani de păstorire ai preotului Purcăroiu s-au făcut lucrări de renovare a clopotniței mari, a picturii, construirea casei parohiale, a zidului de împrejmuire a bisericii, înființarea muzeului bisericesc, iar în cei de păstorire a preotului Beleuță Eugen au fost executate lucrările de reparare capitală a casei de către, repararea exteriorului bisericii, lucrări de stopare a igrasiei zidului, curățarea picturii interioare și altele vor urma.

Se cuvine să ne reamintim de preotul Daniil Purcăroiu care predica frumos, împodobindu-și graiul cu imagini plastice strălucitoare.

Era un om de o perfectă educație, rămânând imperturbabil în seninătatea gândirii și a sufletului lui curat.

În fața altarului bisericii noastre se reamintește mereu învățătura creștină că drumul nostru este cinstea, puterea noastră este munca, credința este casa noastră și telul nostru este izbândă prin respectul față de om, de dreptate și de lege.

Declarată monument istoric, biserică "Sfânta Adormire" Turcheș, reprezentă pentru noi un loc cu încârcătură istorică și excelență estetică, un loc de pietate și remember firesc. Din fața altarului ei, predica preotului reamintește mereu că faptelor urâte le urmează rușinea iar celor frumoase râvna pentru cinstire, că pacea în familie și societate aduce și neamului pat de odihnă.

Ec. Dumitru Voinea

LA DESPĂRTIREA DE UN EMINENT ARTIST PLASTIC - CONSTANTIN CAZACU

În mijloc de octombrie al acestui an 2003, în Cimitirul bisericii "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril" din Satulung, a fost inhumat, în mormântul familiei,

corpul distinsului pictor caricaturist prin excelență, Constantin Cazacu. Astrul călăuzitor al operei sale impresionante de o viață a fost "CASTIGAT MORES RIDENDO". La acest îndoliat prilej, alături de familie și rude, au fost prezenti numeroși săceleni și brașoveni. Un grup din cercul artiștilor plastici din Brașov l-a condus pe ultimul său drum, aducându-i un bine meritat omagiu.

Ocrotit de providență, Constantin Cazacu s-a născut la 4 ian. 1920 în Tighina, oraș din Basarabia, mama din partea locului iar tatăl, avocat și intelectual de frunte din Săcele, Satulung-Brașov. Absolvent al liceului Andrei Șaguna, talentul său artistic s-a văzut de copil. A fost un elev eminent la învățătură și obsedat de exersarea peniței pentru a-și exprima gândurile prin desen. Vremea tinereții lui l-a impins spre o carieră militară.

Urmează o școală militară și ieșe ofițer: O parte din anii tinereții îi face în cel de-al doilea război mondial, luând parte la lupte crâncene pe frontul de la Răsărit. Cade prizonier în Rusia. Până la urmă trece Nistrul, Prutul și prin situații incredibile ajunge

cu bine în România. A făcut parte din rândul veteranilor de război.

Începând vremurile de pace, pe lângă serviciul de funcționar în Brașov, se înscrie la Școala Populară de Artă, având ca profesori pe Harald Meschendorfer, Arthu Leiter, Ștefan Mironescu, Voltrath Veleanu.

În anii 1950, la Întreprinderea de Construcții CFR Brașov, conduce gazeta satirică "Chipăruș" și primește premiul I pe țară din partea revistei "Urzica".

Lucrează intens la ziarul local "Drum Nou" și la subredacția din Brașov a revistei "Urzica", publicând zeci de caricaturi.

În 1954 obține premiul II pe țară la concursul de caricaturi organizat de cotidianul "Informația Bucureștiului", din jurul făcând parte cei mai mari umoristi ai României: Cik Damodian, Nell Cobari, Saşa Georgescu.

În 1957 participă la expoziția republicană de grafică din sala Dalles-București, și din acel an a fost nelipsit de la prestigioasele expoziții de caricatură românești.

În 1960, susținut cu sinceră prietenie de maestrul emerit al artei, caricaturistul Iosif Ross, devine membru definitiv al Uniunii Artiștilor Plastici și al Forumului Plastic din România.

Publică în continuare, zilnic în ziare și reviste, la "Drum Nou", "Astra", "Karpathen Rundsch", "Uyido", etc.

În 1969, breasla umoristilor din România reușește să devină independentă și înființează primul salon al umorului la București.

la care participă și Constantin Cozacu. Operele lui au fost apreciate și distinse cu diplome și premii la multe expoziții din țară: Suceava, Constanța, Galați, Brăila....

În străinătate este apreciat ca unul dintre cei mai buni caricaturiști ai lumii, fiind premiat la Saloanele Internaționale ale umorului din Italia, Japonia, Franța, Belgia, Grecia, Bulgaria, Iugoslavia, URSS, R.D. și R.F. Germania, Polonia, Elveția, Canada, Turcia, respectiv orașele: Bordighera unde este onorat cu marele premiu Palmo d'oro, apoi la Paris, Berlin, Lubljana, Scopje, Cracovia, Moscova, Tokio, Montreal, Vilnius, Strassbourg.

Câștigă trofee exceptionale. Amintim câteva dintre acestea:

- Palmo d'oro la Bordighera;
- Medalia comemorativă a celui mai răspândit ziar din Moscova, "Pravda";
- Diploma de onoare a orașului Scopje - Iugoslavia;
- Placheta orașului Vilnius;
- Diploma orașului Ancona - Italia.

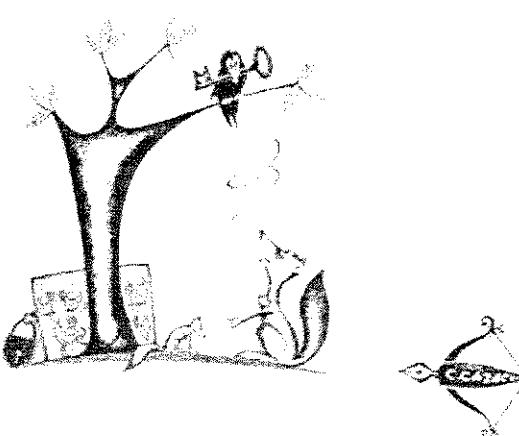
Acestea aduc lui Constantin Cazacu o prestație deosebită, impunându-l ca pe un eminent fiu al orașelor Brașov și Săcele. Ideal ar fi, și sugerăm primăriei din Săcele să facă un monument funerar cu inscripțiile cuvenite și cu bust, acestui îndrăzenit militant caricaturist, iar Uniunea Artiștilor Plastici din Brașov cu puțin efort ar trebui să reînvie saloanele umoristice atât de mult gustate de vizitatori și necesare climatului social de azi, care să poarte numele lui Constantin Cazacu. Pentru că "Nenea Costică", prin forța râsului s-a integrat în marele val al caricaturiștilor mondiali, s-a bucurat de recunoașterea juriilor naționale și internaționale, desenele sale au făcut să rădă milioane de oameni.

A avut la Brașov aproximativ 10 expoziții personale care ne-au delectat prin originalitate și autenticitate. El a trăit în lumea concentrată a expresiei desenului satiric.

Pe lângă acestea, el era un bun textier și epigramist, expozițiile sale sunt de neuitat, desenele sale, prin valoarea lor sunt nemuritoare și foarte actuale. A dorit până în ultimele clipe ale vieții o expoziție locală și națională de afișe și caricaturi la Brașov.

Cu ocazia împlinirii a 60 de ani, în 1980, sărbătoritul Constantin Cazacu și-a creionat frânturi din viață care l-au caracterizat profund, afirmând:

"Dar cea mai înaltă școală pe care am urmat-o și pe care o mai urmez este școala vieții, care nu prea m-a alintat și de ai cărei pereti m-am izbit deseori cu capul și mi-am făcut multe cucuie, cucuie cu care însă mă nădresc

Dragă nenea Costică, Brașovul și Săcelele pierd un mare artist, iar noi, slujitorii artelor plastice, un coleg de neînlocuit. Ai meritat dragostea și recunoașterea noastră, suntem profund îndurerăți că te pierdem, iartă-ne și fie-ți mormântul incununat cu flori.

Prof. Aurelia Stoie Mărginean
Artist plastic – Școala de Arte Brașov

CUM A LUAT FIINȚĂ REVISTA "VIATA SĂCELEANĂ" (II)

Fragmente din serierile inedite ale lui Victor Tudoran

Aflându-ne în acest greu impas, prietenul Al. Stroe-Militaru, propune să lărgim comitetul de conducere al revistei, idee pe care o găsește foarte bună și deci necesară, sperând și eu cum altfel speră și el, ca astfel să putem face mai ușor rost de banii trebutori începutului.

Unde-s mulți puterea crește, teorie veche și mult cunoscută, aşa că hotărâm, ca în afara de mine și Al. Stroe-Militaru, să mai facă parte din comitetul de conducere și Romulus Cîrnu, Ion Ghelase și Dumitru Lepedeanu, toți săceleni și aflători la București.

Urma ca Stroe-Militaru să le facă în seriș, cunoscută, hotărârea noastră, iar dacă sunt de acord, atunci să vină cu toții de vacanță Crăciunului acasă în Săcele și să stabilim amânumtele. Lucru ce s-a și întâmplat și astfel în vacanța pomenită am ținut câteva ședințe în care am stabilit amânumtele de redacție și administrare a revistei, precum și articolul de fond intitulat "Românii Săceleni" un fel de apel lămuritor al scopului și necesității apariției acestei reviste.

Deși îi cunoșteam personal pe toți cei patru compoziții ai comitetului, toți fiind mai mari decât mine – cu patru până la șase ani – comportarea de atotștiitor a lui Ion Ghelase, mă cam îngrijora. Să fi fost oare un presentiment? Totuși nu m-am oprit din lucru și am continuat cu entuziasm, convins fiind că revista va prinde cheag și va exista prin timp, în ciuda unor prieteni mai puțin optimiști.

Cum se cerea și ce se obișnuia în publicistica vremii, membrii comitetului, deci cei răspunzători de buna mânuire a fondurilor – pe care nici măcar nu le aveam – trebuia să numele lor să apară tipărit pe copertă sau în cuprinsul revistei, pentru a da o notă de seriozitate și garanție publicației ce se naștea.

Dar aici ne-am izbit de o mare greutate. Afară de mine, nici unul nu acceptă să apară cu numele ca făcând parte din comitet, unii poate din modestie iar alții poate din frica ce o aveau, că această revistă nu va dăinui sau nu va fi bine primită de cititorii săceleni, astfel încât nici măcar Ion Ghelase nu a avut curajul să primească, deși îl știam dormic de a se face remarcat, lucru de care mai târziu și în alte ocazii a dat dovadă din plin. Atunci s-a ajuns la un compromis salvator, găsindu-se formula, ca sub titlul de "Viata Săceleană" ce urma să se tipărească pe prima pagină, să se menționeze: "apare lunar sub conducerea unui comitet, secretar de redacție: Victor Tudoran", care text urma să se repete și pe pagina a doua a copertei. Deci eram singurul din grupul celor cinci, care eram cunoscut cu numele de către cititorii viitori ai revistei și care riscam să ies compromis din această afacere, în cazul când ar fi eşuat.

În prealabil încheiasem un fel de document, semnat de toți cinci, din care reiese clar calitatea mea de secretar de redacție, administrator și organizator al treburiilor revistei, ceilalți patru trebuind să plece la București, unde aveau studii de terminat sau alte ocupări, urmând a mi

se trimite la timp, articolele de bază, verificate de ei, prin Al. Stroe-Militaru.

Tot în acest document s-a specificat clar, drumul de urmat al revistei, linia ei cultural-literară, mai mult etnografico-istorică și folclorică, contribuții ce ar putea servi într-un viitor apropiat, la o mare monografie a Săcelor.

Și apoi iarăși ne-am aflat în fața marei și permanentei greutăți, adică aceea a fondurilor bănești necesare începutului. După multe discuții

și propuneri nerealizabile, atunci am venit eu cu propunerea formării unui cor de colinde, care cu ocazia sărbătorilor de Crăciun și Anul Nou, să viziteze familiile cele mai înstărite din Satulung și Cernatu, iar sumele donate să fie trecute pe o listă, care urma să se publice în primul număr al revistei ce va apărea, putând astfel forma primul fond de început al acestei publicații.

Propunerea a fost acceptată cu foarte mult entuziasm și cu "majoritate absolută", dar când a fost vorba să facem compoziția corului, am constatat că eu eram singurul care trebuia să cânt și care trebuia să organizez și corul, natural cu prietenii de seamă mea sau chiar mai mici.

Am zâmbit ironic în sinea mea, deși simțeam o strângere dureroasă de inimă, constatănd că totuși, onoratul comitet dacă nu dorea să fie cunoscut, dar nu dorea, nici măcar "anonim" să cânte.

Entuziasmul totuși nu m-a părăsit, căci spiridușul cu microbul pasiunii serisului mi-a pătruns pe căi nevăzute în sânge. Nu aveam altceva nimic mai bun de făcut și deci am fost nevoie să împărtășesc ideea prietenilor mei, de același vîrstă sau mai mici, iar aceștia – puțini de alțfel – m-au înțeles și m-au urmat. Nu pot să nu-i reamintesc aici, pe acești entuziaști tineri săceleni de atunci, și anume: Mitică Stroe, Marius Butu, Ghiță Clinciu, Matei Teșileanu, Gigi Deleanu, Iordache Ciobanu, Gică Ghelase, Valera Roșculeț, Petrică Schiavu, Ion G. Tocitu și Mitică Drîngă, care au fost de fapt primii ce au pus temelia financiară a revistei "Viata Săceleană".

O parte din acești tineri de atunci, sunt astăzi în posturi de răspundere iar cățiva din ei își dorm somnul de veci căzuți în cursul celui de al doilea război mondial.

În cele două zile de colinde, natural numai după începerea seri și până pe la orele douăsprezece din noapte, am colindat circa optzeci de familii de săceleni, strângându-se o sumă frumoasă pe vremea aceea, care îmi pare rău că nu o pot reda exact, dar cu aproximativ neajungea pentru tipărire a două numere din revistă, fiecare având săisprezece pagini și patru pagini de copertă.

Greutatea fusese invinsă, izbânda obținută iar onoratul comitet pleca la București, după ce mai întâi stabilise materialul ce urma să apară în numărul unu, iar secretarul de redacție, adică eu, urma să scoată numărul prim din prima publicație a moșanilor săceleni.

Cultură * Cultură

REMEMORĂRI - Victor Tudoran

Sonetul sărutului.

Soniei.

Un tremur lin de lac în amurgire.
Cu raze frânte'n apa de opal,
Sărutul tău n'a fost o amăgire,
Ci dorul prins pe culmea unui val.

Mi-ai dat azurul gândului hoinar,
Cu buzele-ți de catifea și rouă,
Când de pe gură ți-am furat nectar,
Ti-am dat în dar o sărutare nouă.

Ușor au fălfăit speranțe multe
Și-au ciripit în suflet visuri mii,
Opritu-s' a și înima s'asculte.....

Mi-se părea că suntem iar copii!....
Dar cum găsisem în sărut fiorul,
Ne-am sărutat, căci ne-apucase dorul.

Satulung 1938

De ce nu vrei?...

pentru R² (r. r.)

Din amintirea unui dor pribeg
Mi-au răsărit atâtea stele'n prag,
Atâtea stele mici de bucurii,
Ca să le vezi, de ce nu vrei să vii?

Pe umerii de gând rătăcitor,
Mi-au înflorit dorinți de călător,
Dorinți atâtea câte tu nu știi,
Ca să le știi, dece nu vrei să vii?

Pe buze de topaz și de rubin.
Mi-am alinat suspin după suspin.
Și-atâtea doruri -ieri trandafirii-
Să ți le spun, de ce nu vrei să vii?

În vis mereu te-am regăsit cu dor,
Te-am sărutat cum apa de izvor,
Și te-am oprit a mea de-acum să fii,
Ca să rămâi, de ce nu vrei să vii?

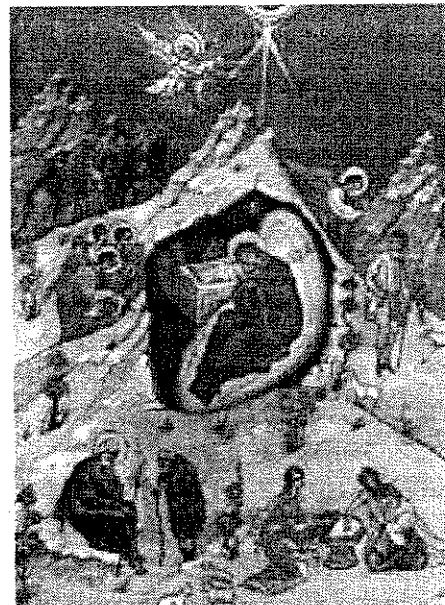
Satulung 1937

POEZIE SĂCELEANĂ

GÂND PENTRU SEARA DE CRĂCIUN

Îți amintești
fiorul
ce-a-nvăluit cu inefabila-i magie
întâia-ți seară de Crăciun,
îți amintești?
când aşteptatul îndelung Moș bun
te-a mânăiat ușor pe gene
cu mâna-i caldă,
parfumată cu cetini crude și omăt,
iar tu plutind spre lumi de basm
preafericit ai adormit,
prinzând ca-ntr-un potir,
de pur și limpede cristal,
un vis,
un vis solar,
o gâză ce-a fugit din timp
și s-a ascuns pe veșnicii în universul auriu
al unui bob de chilimbar,
îți amintești!?

Dr. Dimitrie D. Cazacu

PROZĂ SĂCELEANĂ

Singurul profesor de desen al deocamdată singurului liceu din oraș are 27 de ani și a fost căsătorit în facultate cu o colegă foarte talentată de care tocmai își amintește acum, în această după-amiază de martie, oprindu-se din lucru și privind pânza din față. "Păcat că nu voia să procreze total..." continuă el să-și relateze (încălcând regula stabilită a reîntrupărilor pe sevenete) trăsând în câteva tușe delicate în miezul unui arăbesc sinilic: "devenisem treptat imoral... fi-o-ru..." rostește cu voce tare (fără să-și dea atenție), conștient la compunerea lanțului cauzal central (tabloul în lucru se va numi "Cauzalitatea"). Schimbă pensula, se dă căjiva pași înapoi și examinează pânza... Când naiba se deslănase? Fibra de centru... urma palidă a... Întârsește câteva puncte și se depărtează iarăși: schimbarea este aproape totală. Profesorul se neliniștește: ceea ce dispără fără urmă își pierde numele... lipsa de nume... moartea cea imortală - rostește înalt și zvările pensula. Mai privește câteva clipe tabloul: își pare necunoscut, drumul acela din adânc nu se urmează ca o elipsă, aşa cum săgăduia; poate așa trebuie, o funcție exponentială, poate... conchide zâmbind și, înflorât (de ce oare?), revine, strâng pensulele, cuțitul, le spălă, rade paleta, își schimbă hainele și coboară.

Plouă de dimineață. Cerul e coborât și material, picăturile – moi, fire ale unei perii ștergându-se de oraș. Faptul că tabloul s-a dezmembrat... inexplicabil... la urma urmei eu nu sănătă pictor deși ce fac eu e treabă de pictor... În diferite feluri astăzi și-o spune de căjiva ani. Între timp a participat chiar la două expoziții de grup. La una din acestea cineva îi ceruse să explice geneza lucrărilor sale... auzi geneză... era aproape imoral (profesorul de desen folosea acest cuvânt: numeroase acte, situații etc. Ie taxa drept imorale refuzând să arate și de ce. Colegiu puteau răde, lui își se părea evident, ne-demonstrabil...).

Lângă supermagazinul deschis de curând ocolește două, revărsate și ude, containere portocalii și intră în alimentara de la parter. Între turnurile de conserve, cu un coș atârnat pe braț, se nehotărâște îndelung, costită cu fasole sau carne de vită în suc propriu. La până la urmă carne de vită, adăugă un borcan cu salată de varză roșie, un pachet de ceai, un săpun de bărbierit... Iese din alimentara și dă colțul: de la cofetărie – două pachete de biscuiți, de alături – pâinea, altă intrare – tigările. Când închide ultima ușă, începe înservarea. Din loc în loc, în fața magazinului, resturi de zăpadă, prelungi și murdare, umflă trotuarul. Miroase a pește. Profesorul de desen se întoarce de-a lungul magazinului pe lângă geamurile înalte, luminate puternic; ceea ce se desfășoară în continuare acolo de unde tocmai ieșise – oameni printre stive de conserve, oameni mișcându-și capul, mâinile, buzele, ori pășind gânditorii de la un raft la altul – își pare de aici frumos și neînțeles.

La intrarea magazinului a apărut un camion cu prelată și profesorul se oprește lângă zid: din cabină sare tocmai atunci un ins în halat albastru, aleargă stropindu-se din plin de-a lungul mașinii și coboară oblonul din spate. Miroslul de pește încarcă și mai mult aerul, vine de sus, laolaltă cu ploaia, spre cel din jur; sunt mai mulți – s-au oprit și se uită. Din magazin ies doi vânzători; acum îl aducăți, dom'le?

Acuma-a-a. Strigația celui în halat albastru se pierde într-un ienit, a urcat pe platformă între butoaiele înalte; vindeți și în seara-asta? întrebă careva: Vindem, șefule? Vindem! În câteva clipe cei zece cinsprezecetă privitor sună o incalonare așteptândă. Stați dom'le mai încolo, să căntărim mai întâi! Rândul se mișcă un pas. În spațiul dintre el și spatele

ORAȘ NOU

camionului, omul de sus aruncă lăzile pocind, plecând. (Rândul se mai retrage). Care le-așeză? strigă cel din camion: căjiva ies din sir, pun mâna... Fă-le-așa, ca un părat! strigă iar omul în halat și imediat: ferește-e-e! Toti îl văd în semîntincericul de sub prelecată cum inclină încet un butoi, îl inclină și-l răstoarnă; apoi, dintr-odată, peste oblonul lăsat în pantă către păratul de lăzi de dedesubt un val de pește se zvărle pe gura butoiului, se revârșă, alunecă și cade (profesorul e uluit de precizie), căjiva stropi mari, cămoși se lovesc de margini și sar în lături spre oameni, sar și, plesnind noroiul se opresc albi, selipitori sub ploaie. Răsete, rândul se înveselește, se sparge, se aplacă și culege de pe ciment și din bălti peștele, cără lăzile spre căntarul apărut lângă zid. La butoiul strigă omul de sus, și butoiul gol alunecă pe oblon, careva îl prinde, îl duce undeva... Cântăritul, și iar suvoiul de pește - din lăzi în butoi - și iar lăzile în părat și iarăși valul tăsnind violent, și iar culesul de noroi și iar căntăritul... O lume veselă se mișcă necontenit între camion și peretele luminat al supermagazinului. Oh, sunt imorali, își spune singurul profesor de desen de acolo simțindu-și umărul drept muia complet de picăturile streșinii; și eu de asemenea sănăt imoral-continuă el dându-și sama că se luptă cu tentația de-a se așeza la rând, cu buna dispoziție generală, cu invâluitoarea conspirație a acestor zeci de stomacuri împotriva peștelui strălucitor și mort. Și se întoarce și pornește către apartamentul său nou de la etajul doi al blocului 27 B. Urcă, intră, își scoate paltonul, intinde pe masă cumpăraturile și-și pregătește cina. Mănâncă în picioare, ducându-se și venind, cu ușa camerei de alături deschisă larg pentru ca să mai poată arunca din când în când o privire tabloului de pe șevalet. Oricum

nu în seara asta, nimic în seara asta, mâine, la lumina de zi – își spune mestecând în prag și deodată o senzație de jenă îl cuprinde, ceva neclar, o atmosferă de stânjeneală obsecură se degajă în apropierea acestui tablou încă inform... E urât într-adevăr, dar nu numai urât, e neterminat... și... încă... Se întoarce repede la masă și strâng totul, toate resturile, să le arunce, dar nu aici, în casă; coboară și fugă până la container (toate blocurile au câte unul în spate) și se întoarce cu pieptii cămășii umzei. Intră și-și trage un scaun în fața tabloului: îl cercetează îndelung încercând să despartă zonele reușite, încheiate, de celelalte; nu poate și, privindu-l mereu, se liniștește, se plimbă prin casă, apoi se reașează pe scaun.

Acum tabloul scăpare ciudat, pălpăie, atmosfera aceea e gata să se instaleze din nou, dar nu - e altceva - și singurul profesor de desen înțelege deodată că lucrarea asta e o adevarată minune - adică e bună, e foarte bună - își repetă - zău că-i foarte bună: A doua zi povestea tuturor în cancelarie cum i s-a relevat lui pentru prima dată valoarea unui tablou, tablou al meu - zice - și dacă fac douăzeci din astea deschid o expoziție, când or vedea or să știe cum arăta creatorul! Dar e imoral! îi ripostează un coleg și ceilalți răd iar singurul profesor de desen al singurului liceu din oraș își retrage din aer mâna destăcătă larg: e imoral dar numai din punctul meu de vedere, ei n-au cum să știe - răspunde încet și-și ia catalogul. Dar nu pleacă imediat ci se sprijină în el ca în marginea unui gard, se atârnă pur și simplu pe catalogul vertical și simte dintr-odată o nesiguranță atât de mare, simte atât de crud că tabloul acela s-ar putea să fie o imensă tâmpenie încât aproape îi dau lacrimile. Și pleacă spre clasă nefericit dar hotărât să nu mai spună nimic, până la expoziția cea mare.

Elena Taflan

CRÂMPEIE DE GÂNDURI DESPRE EDUCAȚIE ȘI EDUCATORI

Din îndepărtata Americă, datorită bunei voințe a Doamnei Olimpia Cojocneanu, stăpânită de nostalgie și doruri “de acasă” arzând încă, la întâlnirea cu “Plaiurile Săcelene” pe care le primește din partea noastră cu regularitate, am primit un dar semnificativ, ușor de descifrat. Este de la un preot călugăr Gheorghe Naghi, stabilit și el acolo departe de România, de loc fiind din părțile Banatului. Darul lui constă într-un studiu cu autentică ținută academică intitulat “Decalogul politic al episcopului Nicolae Popaea după un manuscris inedit” pe care probabil, îl vom publica măcar parțial în “Plaiuri Săcelene” și o scrisoare prin care ne adresezăm mulțumiri pentru întâlnirile pe care îi le oferim cu “Tara” prin intermediul revistei Săcelene și a altor surse de informare despre familia venerabilului Episcop Popaea. Din contextul acestei scrisori dăm aici două pasaje, fără comentarii; “Noi însine aici (spune preotul călugăr) vorbim o limbă pentru uzel zilnic (ngleza) dar limba română în Exil, devine treaptă de măntuire fiindcă cu ea vorbim cu Dumnezeu, ne spunem nădejdile și rugăciunile noastre” Iată stimați dascăli și elevi de ce trebuie învățată mult și corect limba noastră cea română. Apoi mai face câteva precizări distinsul prelat român despre misiunea educativă a profesorilor și a scrierii lor. Citez din cele ce ni se adreseză. “Cuvintele, zice, sunt prea sărace pentru a vă spune cât de mult apreciez munca D-voastră spirituală, în școală și prin revista “Plaiuri Săcelene”. Poate Dumnezeu așa a hotărât ca noi(cei din exil n.n.) să simțim mai puternic acest lucru de aici și mai ales să-l vedem mai clar.

Misia Voastră (a celor de acasă) este sfântă și Dascălii noștri se jertfesc unei munci apostolice. Daca-ati vedea ce tragedie este aici (acolo de unde ne serie n.n.) în privința școlii, a lipsei de educație (la cei mici și mari) și consecințele catastrofale care vor duce la zguduiri feroce în lume, în timpul viitor, groaza v-ar lua! Să vezi tineri pentru care prostituția fizică, spirituală, incultura, violența, șlämpătăria, nesimțirea agresivă constituie normalitatea vietii, puteți realiza, imediat, despre ce vorbesc! Probabil că, totuși, aceștia sunt excepțiile! Si nu am pune-o pe seama dascălilor- care se chinuie oricum, cu riscul vietii- ci pleacă de la fragedă pruncie, de acasă, când nu are cine să-l învețe pe copil, și când ajunge, deja la școală este prea târziu, fiindcă își împușcă (la 6 ani !!!) colega de bancă. Se face gălăgie, anchetă dar nimici nu spune adevarul (nu-l stiu sau nu-l pot spune). Sistemul este de vină!”... “Oricum, continuă patetic preotul de acolo de departe, educatorii de aici, de acasă să luăm aminte!... Știi mai bine ca oricine câtă jertfă, sacrificii și neodihnă neîncetată trebuie pentru SCOALĂ, REVISTĂ, CULTURĂ.”

Am închis citatul dar nu și vătoarea gândurilor despre cea ce vedem și trăim aici, în imediata noastră existență. Să veghem și să acționăm deci asupra **sistemului** până nu va fi prea târziu.

Intr-un ziar care apare la Brașov, ultimul număr din luna august 2003, unui confrate săcelean, de profesie educator, i s-a publicat un reportaj sugestiv intitulat “Acasă la noi” vorbindu-se acolo despre “Programul de vis, petrecut și aici la Săcele” de un grup de copii, în frunte cu înimoșii lor dascăli, veniți tocmai dintr-un sătuc de pe Nistru, din comuna Hărtopul Mic, raionul Criuleni-Basarabia. Din “acel vis” reporterul desprinde faptul că “nu vor uita curând “Băstinașii” (așa este denumit grupul folcloric de copii condus de înimoasa doamna învățătoare Livia Stăvilă) care au ajuns la Săcele în chiar ziua cea mai îndrăgăită a localnicilor, de Sântilie, că programul lor original și atât de inspirat momentului (acela al “Băstinașilor”) s-a sincronizat perfect cu bogăția folclorică, și nu numai, a recunoscutei serbare tradiționale a vechilor și cinstiștilor mocani Săceleni!

Intr-adevăr, copii din raionul Criuleni au oferit săcelenilor, prezenți la Monumentul eroilor din Cernatu și în Poiana Angelescu un spectacol de vis împletit din gingășia vârstei, multitudinea cântecelor românești și farmecul melodior, din coloritul costumelor lor cu adevărat băstinașe, de la opiniile până la marame. Parcă erau o ceată de îngerași în străie românești, făcute pe măsura acestor copii. Ca educator cu vechi state de admiratie pentru arta populară românească interpretată de copii, am trăit atunci tristețea unui nemeritat dezechilibru dintre ceea ce ne-au oferit acei copii din Criuleni și **absența** unei replici, cât de modestă, din partea multelor școli și a multor dascăli Săceleni!

“Stând strâmb și judecând drept” mi se pare că și aici la noi “**Sistemul**” este **factorul** social care are menirea să pretindă cu mai multă exigență roadele instrucției și educației **Școlare**. Evident, nu ne referim doar la aspectul-poate pentru unuia nesemnificativ – expus și subliniat mai sus, ci și la rezultatele examenelor de capacitate, bacalaureat, la comportamentul elevilor în școală și în afara ei... la felul cum este interpretat și respectat **Sistemul de învățământ** în toate componentele lui și de către toate părțile implicate în funcționarea normală și sănătoasă a acestuia. Si, ca în oricare alt sistem ori subsistem social, rolul de **conducere și de veghe** la buna și exigenta **funcționalitate a învățământului**, cu accent maxim pe **rezultate**, este al personalului didactic.

Prof. Andronic Moldovan

„CHESTIUNEA ȚIGĂNEASCĂ”

După cum prea bine se știe Săcelele includ o importantă comunitate de țigani. Nu am cunoștințe despre numărul exact al celor care s-au declarat ca fiind țigani la recensământul din 1992, însă cred că aceștia reprezintă aproximativ 20 % din populația orașului. Numărul acestora, dar mai ales climatul în care trăiesc – suprapopulație, șomaj, lipsa instrucției toate generând un nivel de trai scăzut – fac ca în Săcele să se poată vorbi de o „chestiune țigănească”. Folosesc această expresie în locul celei de „problemă țigănească” din două motive. În primul rând pentru că nu cred că **în ansamblul ei** comunitatea provoacă probleme grave, iar în al doilea rând amintirea acestui termen – „problemă” - asociat poporului evreu în perioada interbelică și cel de-al doilea război mondial mă face să cred că unora mai mult sau mai puțin naționaliști, dar în mod sigur extremiști, le-ar fi pe plac o soluție asemănătoare celei din perioada amintită, chiar dacă nu în genul „soluției finale” naziste.

Plecând de la aceste premise am căutat să afli cum este percepția această etnie de către români și maghiari, în general și în particular de către români transilvăneni și chiar cum se vede pe sine etnia rromilor. Pentru aceasta m-am folosit de „Barometrul relațiilor etnice” din octombrie 2002, editat de Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală.

Din multitudinea de întrebări la care a răspuns un eșantion reprezentativ la nivel național am selectat doar câteva, relevante cred eu, pentru imaginea țiganilor în România.

Prima întrebare a sondajului se referă la identitatea etnică: cu ce anume se identifică subiecții rromi? Astfel, 55,9 % dintre ei se consideră în primul rând țigani sau rromi, iar 33,2 % români, restul apreciind că sunt ardeleni, maghiari transilvăneni, olteni, moldoveni, etc. În ceea ce privește a doua opțiune, 30,9 % se consideră români, iar 19,1 % secui. Nici nu-i de mirare că aproape jumătate dintre ei nu se consideră țigani de vreme ce la întrebarea dacă faptul de a se fi născut rromi le face viață mai grea, 48,1 % au răspuns pozitiv, chiar dacă 86,2 % dintre ei sunt mândri de originea lor. Aceasta denotă în mod clar discriminarea la care sunt supuși membrii acestei comunități. Exemple se pot găsi destule. Este de ajuns să ne uităm la anunțurile privind angajările pentru a ne edifica. De altfel chiar 50,9% dintre români și 53,3 % dintre maghiari recunosc că naționalitatea îi dezavantajează pe rromi în ocuparea unui loc de muncă.

Însă ce însușiri atestă calitatea de rom? Solicități

să indice cele mai importante trei lucruri care să indice pe cineva ca fiind rrom, românii, maghiari și țiganii au subliniat, numai cu diferențe de procente, aceleași calități. Prima opțiune a interviеваților, însușirea definitorie deci, a fost în ordine, *limba maternă*, cu o importanță mai mare la români – 42 % - și mai mică la rromi – 35,8 % -, *sentimentul de a fi rrom și familia de proveniență*, considerată de data aceasta mai importantă de către rromi – 21,1 % - față de cele 16 procente ale maghiarilor și 16,6 ale românilor. Este încă o dovedă a importanței acordată de către țigani familiei.

Dacă până acum dezacordurile între cele trei etnii s-au manifestat doar la nivelul procentelor, fără a fi însă diferențe deosebite, în ceea ce privește caracterizarea rromilor viziunile sunt fundamental diferite. În fața unei liste de 24 de însușiri – pozitive și negative – subiecții au fost îndemnați să le aleagă pe cele trei mai importante. Astfel, rromii și le acordă pe cele de **primitori** (39,8%), **cumsecade** (31,8%) și **harnici** (30,1%), caracterizându-se ca *hoți* doar în proporție de 9,4%, *murdari* 6,2% și *leneși* 14,1%.

Imaginea țiganilor la români și a maghiari este diametral opusă. Sunt considerați **primitori** numai de către 5% dintre români și 2,4% dintre maghiari; **cumsecade** de către 7 respectiv 6%; **harnici** de către 5,9 respectiv 2,6 %. În schimb 50,6 % dintre români îi percep ca fiind *hoți*, 47,2% *murdari* și 43,5% *leneși*. În ce-i privește pe maghiari, 38,6 % dintre aceștia îi consideră *hoți*, 45,5% *murdari* și 37,7% *leneși*. Aceste cifre nu mă surprind întru-cât este firesc ca fiecare comunitate să se vadă pe sine în culori cât mai frumoase, pe de o parte, iar pe de altă parte, acțiunile unora dintre concetățenii noștri romi, în țară și nu numai, fac ca stigmatul de *hoți*, *murdari*, *leneși* să se aplice tuturor membrilor etniei. Că imaginea nu se suprapune în totalitate peste realitate o dovedește și faptul că români se consideră pe ei însiși doar în proporție de 0,5% *murdari* ! Eu cred că procentul poate fi mărit de câteva ori cu ușurință.

De asemenea deși țiganii nu se consideră „înapoiatați” – doar 6,9 % admit acest lucru – români și maghiarii apreciază acest lucru în proporție de 23,8% respectiv 35,3%. Este cert că „înapoierea”, mai ales din punct de vedere educațional, care întradevar există în comunitățile sărace (chiar și la români și maghiari) își are cauzele în istoria acestei comunități. Aflată în robie până la jumătatea secolului XIX, cu un mod de viață nomad, marginalizate și supuse deznaționalizării în perioada

continuare în pag. urm.

continuare

comunistă comunitățile țigănești sărace nu au avut acces, în parte nu au vrut să aibă acces, la educație. Evenimentele din 1989 au modificat întru-câtva această situație, însă în continuare bariera financiară este greu de trecut.

Din fericire statul român, mai puțin, și Comunitatea Europeană, mai mult, sprijină integrarea prin educație a comunităților de rromi. În acest sens Liceul „Victor Jinga” a participat ca partener în perioada 2000-2003 la un program Socrates Comenius intitulat „Noi metode privind educarea rromilor”. Cu parteneri din Spania, promotorul proiectului, Marea Britanie și Portugalia, profesorii de limba și literatura română și matematică au elaborat un CD și fișe de lucru cuprinzând exerciții destinate

recuperării cunoștințelor și deprinderilor minime necesare. Aceste fișe încearcă prin colorit, imagini și conținut captarea atenției și trezirea curiozității micilor rromi. Conținutul este structurat pe 4 nivele și 4 domenii de activitate: familie, meserii, transport, targ, toate cu referire la cultura și tradițiile țigănești. Având în vedere că fișele pentru limba română sunt gata, CD-urile urmând să le definiteze promotorul proiectului, urmează etapa capacitarării comunității rromilor și nu numai pentru multiplicarea și împărtășirea acestora elevilor. Îmi exprim speranța că acest proiect la care s-a muncit serios și mult va muri în acest stadiu din cauze financiare.

prof. Radu Colț

Grup Școlar „Electroprecizia - Victor Jinga”

ĜÂNDURI DINSPRE TRECUT ĈATRE PREZENT

- o foarte scurtă pledoarie pentru o viață creștină -

Istoria mănăstirii Suzana este strânsă legată de Satulung. Mânăstirea a fost ridicată în urma unui vis pe care o Tânără fecioară din Satulung l-a avut, și în care Mântuitorul i-a dat poruncă să zidească mânăstire. Aceasta s-a zidit, Tânara fecioară a devenit stareță Suzana, de unde mânăstirea și-a luat apoi numele. Timp de 200 de ani la Suzana starețele au fost, în special, din Satulung. Mocanii de aici erau cunoscuți ca oameni evlavioși. Mulți dintre ei au fost ctitori de mânăstiri și biserici. (mânăstirea Cocoș e un astfel de exemplu). Alții, precum măicuțele din Suzana, au ales calea monahală (până și în muntele Athos se întâlnesc monahi din Satulung).

Dar nu despre monahism mi-am propus să scriu. Ideea acestui articol mi-a venit în timp ce ascultam la Romania Cultural emisiunea „Ziduri de lumină”, o emisiune dedicată istoriei bisericii în timpul comunismului, în care diferiți oameni care au trecut prin lagările și închisorile comuniste își povestesc experiența. Din mărturisirile acestor oameni reiese foarte clar scopul comunismului: acela de a decapita toate elitele spirituale ale romanilor, și de a-și impune astfel ideologia lui materialist-atee. Rezultatul îl vedem și-l trăim acum.

Inainte de venirea comunismului Săcelele era unul cele mai bogate sate din Ardeal (la un moment dat eram, împreună cu Rășinariul Sibiului, cel mai bogat). Gândiți-vă cum ar fi arătat Săcelele (din punct de vedere economic) dacă nu ar fi venit regimul comunist. Poate nu am fi fost municipiu, dar... Aceasta era o dimensiune, haideți să-i spunem, economică. Despre dimensiunea spirituală a Săcelului am vorbit chiar la început. Astăzi la mânăstirea Suzana nu mai este nici o măicuță din Săcele. Biserici și mânăstiri, urmașii mocanilor nu mai au cu ce să ridice.

Li s-a furat totul și au fost obligați să muncească pentru un stat care s-a dovedit falimentar. Acum, Săcelele încearcă să reînnoaide firul rupt de către regimul comunist. Revenirea la obiceiurile vechi mocănești este un început bun. Dar acest început trebuie să stea pe o temelie trainică. Aceasta ne-a descoperit-o chiar comunismul: timp de 50 de ani ceea ce și-au dorit să distrugă cel mai mult comuniști a fost spiritualitatea poporului român, credința sa ortodoxă. Ea este piatra unghiulară de la care trebuie să plece și reconstrucția Săcelului.

Lucrul acesta este valabil nu numai pentru săceleni. Din păcate în România anului 2003 acest lucru nu este luat în seamă (decât în preajma alegerilor electorale). Dar de la stăpâniri nu trebuie să ne aşteptăm la lucruri înțelepte. Trebuie să fim noi înțelepți ca șerpii (neuitând, însă, nevinovăția porumbeilor) și să știm că ziua se începe cu o rugăciune; și aşa orice lucru pe care îl facem. Mocanii din vechime știau acest lucru. Mărturie stau nenumăratele biserici și mânăstiri ctitorite de aceștia.

**Madalin Iacob – redactor „Viața Religioasă”
– Radio România**

PS. Emisiunea de care v-am vorbit mai sus, „Ziduri de lumină”, este realizată tot de un săcelean Cristian Curte și o puteți asculta în fiecare joi, de la ora 22.20 pe Romania Cultural, în alternață cu o altă emisiune (realizată tot de el) „Creatori între sacru și profan”.

(Contact: 021 – 313.93.66 – 0744 – 637.628
e-mail: miacob@str.ro)

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI SĂCELE

Primăria municipiului nostru consideră că a câștigat bătălia pentru fondurile externe, argumentând cu preocupările pe care le-a avut pentru atragerea de finanțări nerambursabile pentru proiecte de mare interes comunitar. Câteva din proiectele depuse au fost aprobată, iar localitatea noastră a beneficiat de sume importante. Astfel, s-au obținut 75.000 Euro prin programul RICOP pentru extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale la Brădet, într-o zonă cu mare potențial turistic, pe o lungime de 6,5 km.

De asemenea, tot prin programul RICOP, Primăria a obținut o finanțare de 72.000 Euro pentru introducerea canalizării pe o distanță de 1,5 km și realizarea colectorului F.

Pe străzile Ciucăș, Finejii au fost încheiate lucrările de canalizare menajeră pe aprox. 1,3 km și se află în execuție lucrări pentru încă 617 m pe străzile Stadionului și Brîndușelor.

Pe lângă lucrările executate prin programul de preaderare la UE, cum este și RICOP, au fost avute în vedere și alte obiective de investiții cum ar fi: canalizarea menajeră pe străzile Avram Iancu, zona Baciu-Dârste, lucrări executate cu sprijinul Consiliului Județean Brașov, turnare covor asfaltic și îmbordurare pe strada Gheorghe Doja.

Sala de sport din cartierul Ștefan cel Mare este o investiție derulată prin Compania Națională de Investiții S.A. București, lucrările pentru execuția acestui obiectiv au demarat în luna iulie 2003, până în prezent realizându-se 65% din suprastructură.

Deoarece Consiliul Local Săcele are obligația de a asigura utilitățile pentru blocurile pentru tineret construite prin ANL în cartierul Ștefan cel Mare, au fost demarate

lucrările de execuție a rețelelor și branșamentelor de apă și canalizare menajeră și pluvială.

În cadrul programului de dotare a unităților de învățământ din localitate cu sisteme de încălzire noi și performante, Școala Generală nr. 2 și Liceul Zajzoni Rab István vor fi dotate cu centrale de 28 kw și calorifere tip panou. S-au finalizat lucrările de modernizare la Școala Generală nr. 1, în prezent toate cele 4 corpuri fiind renovate complet și tot aici este în curs de amenajare un modern laborator de informatică.

Tot în sensul modernizărilor, Primăria a efectuat lucrări la Spitalul Municipal, unde la secția de pediatrie au fost înlocuite pardoselile din linoleum cu gresie, au fost placați peretii cu faianță și s-au înlocuit ferestrele cu tâmplărie din aluminiu și garnuri termopane.

Horia Bârsan

(Sursa: Direcția Tehnică – Primăria Săcele)

HOTĂRÂRI ALE CONSILIULUI LOCAL

1. Hotărâre privind aprobarea transferului unor suprafețe de teren între Municipiul Săcele și Ocolul Silvic Săcele.
2. Hotărâre privind aprobarea Studiului de Fezabilitate cu indicatorii tehnico-economi ci aferenți pentru racordarea la rețelele publice de apă-canal și sistematizarea pe verticală la Sala de Sport.
3. Hotărâre privind avizarea achiziționării unor spații locative pentru locuințe sociale.
4. Hotărâre privind aprobare PUD "Construire spațiu comercial – Unelte de pescuit" pe Bd. G. Moroianu

PE MURĂŞ ȘI PE TÂRNAVĂ – AST(R)A-I ROMÂNIA

– Reportaj optimist –

-Considerații la cea de a 99-a Adunare Generală a Asociației pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român (ASTRA) ale cărei lucrări s-au desfășurat, în zilele de 24, 25, și 26 octombrie a.c., la Sâangeorgiu de Pădure – Sovata (Mureș).

-Astriștii de pretutindeni au omagiat împlinirea a 85 de ani de la Marea Unire din 1918 printr-o Sesiune de comunicări științifice.

-La Sâangeorgiu de Pădure a luat ființă Centrul Cultural "Astra – TÂRNAVĂ MICĂ" și s-a pogorât aici, fie și pentru o singură zi, duhul spiritualității românești în iureșul nestăvilit al portului, jocului și cântecului popular de la noi.

-Cartea românească – adevarată "candelă a dâinuirii Neamului"

-Tinerii, internetul și viitorul ASTREI

-Printre proiectele anului 2004 se află organizarea Centenarului Adunărilor Generale ASTRA și Pelerinajul astriștilor din Ardeal, la Putna, pentru a comemora semimileniul trecerii la cele veșnice a legendarului "atlet al creștinătății" – Ștefan cel Mare al Moldovei.

O dimineață de toamnă târzie, cu limpeziri de curcubeu peste dealurile Târnavelor, acum slobozite de povara ciorchinilor de chihlimbar și dormice să primească în ospete soli din tot Ardealul, din Moldova și Basarabia, din Muntenia și Dobrogea, cu bucreșteni ai elitei intelectuale, din Serbia și din alte locuri pe unde sălăjluiesc astriștii noștri. Cea de a 99-a Adunare Generală își desfășoară lucrările aici, în inima Transilvaniei, unde dorurile sunt mai aprige și unde jalea Mureșului și suspinul Târnavelor a plămădit caractere tari, cum a fost și venerabilul preot și parlamentar, Teodor I. Muică, omul locului, care a ctitorit o mândrețe de biserică în orășelul de numai 5000 de suflte – români și maghiari – împreună hărăziți să trăiască și să se stimeze reciproc. Biserică ortodoxă, adevarată catedrală, străjuiește localitatea amintind, în timp, că la Sâangeorgiu de Pădure "nasc oameni" care mereu oxigenează spiritualitatea, progresul și tradițiile noastre culturale.

Tânărul despărțământ ASTRA "Teodor Muică" are în fruntea sa pe o doamnă dăruită de Dumnezeu obștei, cu puteri izvorăte din dangătele de clopot ale lui Iancu și Sever și din lingouriile moștenite ale sentimentului național neepuizate încă pe aici. Este profesoara Emilia Feier, suflet și lumină, ancoră de nădejde în organizarea ireproșabilă a manifestărilor artistice din anul 2003.

La hotelul "Aluniș" de la Sovata și-a desfășurat lucrările, încă din prima zi. Simpozionul intitulat "ASTRA și Marea Unire". Gazda este un astrișt de nădejde, dl ec. Ioan Piroșca, ardelean neaoș și membru fondator al despărțământului. Domnia sa este o verigă importantă în "Clubul binefăcătorilor" și inspiră multă incredere și respect din partea tuturor participanților la reunii. Sunt inscrise vreo 38 de comunicări științifice. Se susțin doar 14-15. Dintre acestea spicuim: "Scurt istoric al localității Sâangeorgiu de Pădure" (prof. Doina Muică); "Năsăudenii și Marea Unire" (prof. Ioan Seni); "Corifeii Marii Uniri de la 1918" (prof. Ligia Dănilă - Beclan); "Astra și Marea Unire în Cluj" (ing. Mariană Berinde); "Astriștii orașeni la Marea Unire" (prof. Miron Simedrea); "Andrei Șaguna, ctitorul Astrei" (conf. dr. George

Pruteanu); "Contribuții brașovene la înfăptuirea actului de la 1 Dec. 1918" (prof. Petru Istrate); "Maramureșul în constelația Astrei"

(prof. univ. Gheorghe Pop) etc.

Intervenția noastră s-a intitulat: "O lucrare mereu în atenție: George Moroianu – Luptele de emancipare ale românilor din Ardeal în lumină europeană". Datorită sprijinului acordat de către conducerea S.C. "Electroprecizia" S.A. toți participanții la

Simpozion au primit câte un exemplar din valoarea lucrare a lui G. Moroianu – "apostolul românismului în Occident" cum inspirat l-a definit cineva pe ilustrul înaintăș săcelean.

A doua zi, sămbătă dimineață, ningea la Sovata can amintiri din basme. Dealuri și păduri pudrate ne însoțeau într-o solemnitate aparte spre Sâangeorgiu.

În Piața Unirii ne întâmpină, în acorduri sărbătorești și tonifiante,

Fanfara unității de jandarmi de la Cluj (dirijor dl. Constantin Soroceanu). Spiritele se încălzesc repede. După o scurtă vizită la școală, ne îndreptăm pașii spre Casa de Cultură. Aici, oficialitățile, în frunte cu primarul, ne primesc cu ospitalitate. Despărțimintele prezente (vreo 30 din cele 58) donează cărți și reviste Centrului Cultural "Astra TÂRNAVĂ MICĂ" ce va ființa în continuare aici.

Din partea despărțământului ASTRA "Frații Popaea" de la Săcele, cu sprijinul finanțier al Primăriei și conducerii S.C. "Electroprecizia" S.A., s-a înzestrat Centrul Cultural mureșean cu o adevarată "minibibliotecă" care cuprinde cărți "noi-noue" de la Ureche și Neculce până la Marin Preda. Se aplaudă. Colegiul aduc cărțile în cutii și saci, în legături prinse în pamblică tricoloră.

Sună un telemobil la prezidiu. Un domn senator (arhi) cunoscut, "un actor grăbit", se scuză și părăsește precipitat sala! Festivitatea continuă, fără probleme. Sunt prezenți vreo 200 de participanți, mulți copii frumoși. Urmează o deplasare la biserică, unde are loc o slujbă de pomenire în memoria marilor bărbați ai Ardealului care au ținut permanent trează conștiința ASTREI. Printre cei pomeniți il aflăm și pe vladica Nicolae Popaea de la Satulung. După-amiază vizionăm o interesantă expoziție de icoane continuare în pag. urm.

continuare

(cu concursul d-nei Suzana Ana Metea de la Sâcele și al unui talentat grup Tânăr de la Dej) după care se desfășoară, ca un fluviu multicolor, parada portului, jocului și cântecului popular <<Pe Mureș și pe Târnava>>, electrizant și binefăcător spectacol folcloric cum rar mi-a fost dat să întâlnesc și să trăiesc la cote atât de înalt tulburătoare. O revărsare aproape divină de tinerețe și efuziune estetică.

Costume populare de un colorit fascinant. Se aplaudă aproape continuu. În sală, un grup de școlari din localitate scandăză: <<ASTRA-I ROMÂNIA! ASTRA-I ROMÂNIA!>>. Așa este. Nimic în plus. Atunci și acolo aurul spiritualității românești a coborât într-un început de iarnă venit prea timpuriu dar cu o notă de viguroasă credință în ASTRA noastră de-acum și din toate timpurile.

Câtă vitalitate și cât farmec tămăduitor în noblețea tinerilor dansatori din Ansamblurile <<Junii Călimanului de la Bistra>> sau <<Ghiocelul>> din Deda Mureșului! DE 85 de ori FELICITĂRI!

Ne-a vrăjit pur și simplu prezența tonică, bărbătească și românească a corului <<ASTRA>> din localitatea Sâncel (Alba) condus cu inimă mare și autentică vocație de dl. primar Gheorghe Lațiu – rapsod al Târnavelor și stâlp de nădejde al identității românilor în mijlocul țării. Repetițiile din biroul domniei sale sunt mărgele ale continuității minunatelor noastre tradiții. Ne-au rămas în memorie ziceri răscolitoare și mereu gustate la ore de veselie și răgaz: <<Numai pe Târnava Mică / Mi-am găsit o ibovnică>> sau

Manifestarea ASTREI s-a încheiat la Sovata, duminică 26 octombrie, de ziua Sf. Dumitru – izvorătorul de mir. Era și onomastica președintelui și astriștii au onorat-o cum se cuvine.

Cea de a 99-a Adunare Generală a hotărât ca Centenarul Adunarilor ASTREI să se desfășoare, în septembrie 2004, la Dej, acolo unde există cu <<forță, ambiție, credință și simțire românească>>

unul dintre cele mai moderne și înzestrate despărțăminte ale ASTREI, cu mult tineret în preajmă-i, cu sediu și angajați, internet și pagină de <<web>>, FAX, etc., dar mai ales cu ...binefăcători.

S-a hotărât, de asemenea, ca-n vară, Ardealul să cinstească memoria lui Ștefan cel Mare, printr-un impresionant pelerinaj la Putna, Mecca românilor. Desigur și săcelenii noștri se vor pregăti asiduu pentru cinstirea semimileniului trecerii în eternitate a aceluia care cu <<sabia și crucea>> a stat de veghe aproape o jumătate de secol protejând luminile Occidentului <<asemenea unui baci, până la adânci bâtrâneții>> într-o verticalitate greu de egalat.

Și-n zvon de clopoței și tulnice, în prag de Sărbători creștine, se aude cântecul ușor actualizat: <<Pe Mureș și pe Târnava / Nu-i fătă să-mi fie dragă / Nică nu-i bai și nici că-i modru / Numai una la Sâangeorgiu.... (De Pădure)>>

Prof. Liviu Dârjan

Despărțământul ASTRA <<Frații Popeea>>

SĂCELE - BRAȘOV

PATRONATELE DIN ROMÂNIA RECOMPENSEAZĂ REZULTATELE BUNE ALE S.C. ELECTROPRECIZIA S.A.

În data de 18 noiembrie 2003, a avut loc ședința festivă ocasionată de împlinirea a 100 de ani de la înființarea organizației patronale UGIR 1903. Este cea mai veche asociație a industriașilor din România, din care fac parte majoritatea societăților comerciale cu capital privat și de stat din țară.

ELECTROPRECIZIA S.A. este membră a UGIR 1903 din anul 1998, alături de alte 16 mari unități economice și 39 IMM-uri din județul nostru. Statutul asociației prevede promovarea, protejarea intereselor patronilor și organizațiilor patronale în relațiile cu autoritățile publice, cu sindicale și alte persoane fizice și juridice, asigurând obținerea de diverse facilități pentru membrii săi.

Ca o recunoaștere a activității manageriale deosebite desfășurată la ELECTROPRECIZIA S.A., domnul Director General Constantin Zavarache a fost ales președinte al filialei brașovene a UGIR 1903.

În prima parte a ședinței festive din 18 noiembrie, s-a ales Consiliul Național pentru perioada următoare, în care ELECTROPRECIZIA S.A. a fost realeasă. Consiliul Național l-a confirmat în funcția de președinte al asociației pe domnul Ovidiu Lucian Tender și a hotărât ca în viitor să se modifice statutul și să se înființeze Colegiul Național format din 27 de oameni de afaceri care vor ajuta asociația cu contribuții lunare

de căte 50 milioane lei. Brașovul va fi reprezentat în acest colegiu de domnul deputat Constantin Niță și omul de afaceri Ion Neculaie.

În vederea afilierii patronatelor din România la Uniunea Industriașilor din Comunitatea Europeană (UNICE), cele două asociații patronale existente în prezent s-au unificat sub numirea comună de UGIR 1903.

La ședință au participat ca invitați, printre alții, consilieri ai Președinției, ai Primului Ministru și Vicepreședintele Parlamentului European care a apreciat că intrarea patronatelor române în UNICE constituie un prim pas al integrării României în structurile europene și a promis sprijinul său personal pentru aderarea României la UE în 2007.

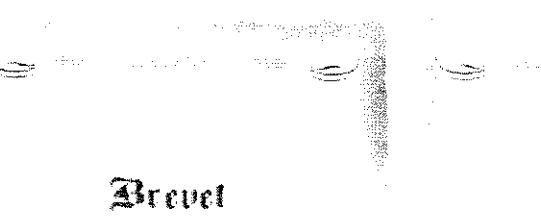
Rezultatele bune obținute în activitatea economico-financiară de ELECTROPRECIZIA S.A. și managementul său performant au fost răsplătite cu Medalia Jubiliară emisă la împlinirea a 100 de ani de existență a UGIR 1903. Medalia este de argint, are și valoare numismatică, ultima dată când s-a emis fiind în anul 1929, la aniversarea a 25 de ani.

Societatea ELECTROPRECIZIA S.A. a primit și <<Titlul de Cavaler al Industriei>> pentru activitatea deosebită desfășurată în reconstrucția industrială a României. Medalia de aur și încrustată cu diamante a fost înmânată, împreună cu brevetele de cavaleri, domnilor Claudiu Roșculeț,

continuare în pag. urm.

Președinte Director General și Constantin Zavarache, Director General, al societății săcelene care figurează cu o pagină specială și în Cartea de Aur editată de UGIR 1903 cu acest prilej festiv.

Întreaga sădință festivă a scos în evidență importanța crescândă a asociațiilor patronale în peisajul economic românesc. De altfel, filiala UGIR 1903 din Brașov, al cărei președinte este domnul Constantin Zavarache, Director General la Electroprecizia, a sprijinit efectiv municipiul nostru prin ajutorul necesar acordării unui fond nerambursabil PHARE de 500 000 Euro "Grupului Școlar Electroprecizia – V Jinga" din Săcele. Domnul Tiberiu Foriș, reprezentantul UGIR 1903 în diferite domenii de activitate.

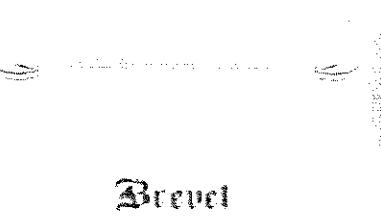

Brevelet

Se binecuvântatul Director General al Federației de la Brașov 1903 și reprezentanții în instituții și organizații naționale și internaționale din România și în străinătate

Ordinul Științific
membru: Constantin Zavarache

Președinte: Director General: Tiberiu Foriș

Brevelet

Se binecuvântatul Director General al Federației de la Brașov 1903 și reprezentanții în instituții și organizații naționale și internaționale din România și în străinătate

Ordinul Științific
membru: Claudiu Roscolet

Președinte: Director General: Claudiu Roscolet

Comisia de Învățământ, a ajutat din răsputeri grupul școlar săcelean de la faza inițială de informare, până la realizarea proiectului necesar acordării împrumutului. Prin reprezentanții săi în funcții importante la C. J. Sănătate, A.I.O.F.M., Comisia de Învățământ, Tribunalul Brașov, UGIR 1903-Brașov va reuși să sprijine obiectivele naționale ale asociației pentru

perioada următoare, printre care amintim: Recuperarea bunurilor (valută, aur, clădiri) confiscate după 1945, promovarea intereselor patronatului, întărirea acestuia în relațile cu structurile statului și sindicalele, obținerea de facilități fiscale pentru oamenii de afaceri care investesc în

Horia Bârsan

FINANȚARE NERAMBURSABILĂ DE 500.000 EURO PENTRU GRUPUL ȘCOLAR "ELECTROPRECIZIA – VICTOR JINGA"

Preconizata integrare europeană a României e așteptată de majoritatea cu mult interes. Cei care au avut șansa de a luat contact în mod direct cu țările Uniunii Europene au putut să compare nivelul civilizației occidentale cu cel al nostru. Și să ofteze, eventual, gîndind nivelul nostru de trai. La porțile Orientului am avut neșansa unor conjururi istorice și politice nefavorabile. Interese obscure atât din exterior cât și din interior au ținut și în România încă la ușa Europei. Mai avem cîte ceva de învățat. Mai întii să zică "săru-mîna", să se șteargă pe picioare camioanele, tractoarele și căruțele românești Euro 4 cînd circulă pe șosele noastre europene găurite și petecite, să nu mai călcăm ca ăia proști prin toate gropile drumurilor și hăurile tranzitiei voit interminabile, să nu mai stea reprezentenții noștri colorați cu mîinile întinse pe străzi și să nu mai corupă lebedele din pacea lor.

Din fericire dintre norii vălătuciți soarele ne mai suride uneori. Din cînd în cînd Europa intinde și ea mîna la noi, dar ca să ne ajute. Sub forma unor fonduri nerambursabile tip Phare, Socrates, Leonardo, Ricop,

Sapard și altele cîte ori mai fi.

Cînd în anul 2000 s-a lansat de către Ministerul Educației și Cercetării prin Inspectoratul Școlar programul Phare Vet 2001, componenta "Investiții pentru Coeziune Economică și Socială" pentru licee tehnologice și școli profesionale, credeam că mulți alții că jocurile sunt făcute și șansele sunt minime. Am pornit totuși la drum în realizarea proiectului, cu energia optimistului gata să-și sacrifice timpul liber pentru o lungă perioadă de timp.

Acceptul oficial și confirmarea finanțării cu fonduri nerambursabile ce vor depăși în tranșe suma de **500.000 euro** în următorii 5 ani de zile de la Banca Mondială a fost un nesperat motiv de bucurie pentru toți cei care s-au implicat. Lucrul în echipă este întotdeauna un factor concurent la succes. Mulțumesc în mod special d-lui Primar Gheoghiță Mutu Petre pentru sprijinul acordat în efectuarea expertizelor tehnice, d-lui Director ing. Zavarache Constantin manager al S.C. Electroprecizia S.A. pentru consilierea și îndrumarea hotărîtoare și nu în continuare în pag. urm.

continuare

ultimul rînd colegilor.

Cu toate acestea, trebuie să dăm Cezarului ce e al Cezarului și să mulțumim în primul rînd organizației patronale UGIR 1903 și d-nului Tiberiu Foriș, care ca membru al comisiei naționale care se ocupă de alocarea unor asemenea fonduri a ajutat cu toate mijloacele posibile, de la sprijin în informare și până la întocmirea proiectului, acordarea acestor fonduri grupului nostru școlar.

Grupul Școlar Industrial Electroprecizia -“Victor Jinga” are o situație deosebită. Patrimoniul unității este alcătuit din 7 corpuși de clădiri distințe, cu o suprafață desfășurată de zeci de hectare, fără a mai socoti cele două mari ateliere școală ce aparțin S.C. Electroprecizia S.A. Din acest motiv ne putem situa printre cele mai mari unități școlare la nivelul județului Brașov. Cheltuielile de investiții și întreținere sunt enorme, ca orice casă mare și cu pretenții justificate. Prin calitatea actului educativ elevat, zeci de generații s-au format aici de-a lungul timpului în toate meserile: muncitori, tehnicieni, ingineri, doctori, profesori etc, înșimând anual prejudecata unora că doar liceele de prestigiu din Brașov au rezultate.

Ca exemplu, la bacalaureatul din 2003 procentul final a fost de 85%, foarte bun pentru grupuri școlare unde nu vin, din păcate, cei mai buni elevi de gimnaziu. Și nici cei “de bani gata”, din familiile cu merțane și jeepane care-și pot permite meditații la greu în fiecare zi ca să facă față la liceele de real prestigiu din Brașov. Și care au ca bani de buzunar mai mult decât salariul lunar al unui dascăl debutant. E drept că nu ne putem compara cu aceste licee real-umaniste, dar elevul săceleean, de la oricare din școlile săcelene, care dorește să învețe are toate șansele să se împlinească în societate ca specialist și, mai ales, ca exmatriculat. Cadre didactice bine pregătite se dăruiesc sufletește acestei meserii încă marginalizate prin salarii de subzistență de către politica demagogică din toate timpurile.

Preocuparea pentru reparații, dotări și investiții în

învățămîntul săceleean este o prioritate faptică din partea Primăriei. Și școala noastră a beneficiat la acest capitol, chiar dacă nu la nivelul Școlii Generale nr. 1, ceea mai reprezentativă pentru învățămîntul săceleean. S-au făcut reparații la acoperișuri, zugrăveli exterioare și interioare, placare cu marmură, investiții în microcentrale de încălzire, mobilier nou și geamuri termopane la modernul cabinet de informatică recent inaugurat de elevi. Desigur mai sunt încă multe de făcut. La un asemenea spațiu excedentar (ne putem compara cu patru-cinci școli generale luate în ansamblu) nu se poate gîndi în termeni economici ca la un s.r.l. Iar școala, instituție publică, nu poate fi rentabilizată precum o întreprindere, întrucît efectele educației se cunosc doar în timp, peste generații prin schimbarea mentalităților păguboase. Cînd se va înțelege că o școală are “pierderi” și “risipește”

doar actul educativ, nu curentul electric sau apa.

Primii dar cei mai importanți pași în obținerea fondurilor au fost făcuți. Expertiza de evaluatori venită de la București a punctat necesitățile strigente ale școlii. Urmează licitația pentru demararea lucrărilor în toamna aceasta. În primă fază primii **143.000 euro** se vor investi de anul viitor în infrastructură și modernizări de spații ce vor deveni atelierele școală. Vor urma investiții la standarde europene în birotică și cu aparatură specifică atelierelor și laboratoarelor de specialitate în etapele imediat următoare. În anul 2004 suma de **180.000 euro**, iar în 2005 **150.000 euro**.

Cert este că în curînd această unitate școlară va deveni emblematică nu numai pentru municipiul Săcele, ci alături de alte 7 școli acceptate în program din județul Brașov, reprezentativă pentru învățămîntul românesc la nivel național.

*Prof. Munteanu Nicolae
Director Grup Școlar “Electroprecizia – Victor Jinga”*

ÎN TIMP ȘI SPATIU SPRE VEŞNICIE

Dacă nu avem timp pentru Dumnezeu El nu va avea la rândul său veșnicie pentru noi. „Nu am timp” – atât de banală și de freeventă a devenit această expresie pe care de multe ori o rostим ea scut de apărare pentru lipsa noastră de la rugăciune, fie ea în biserici sau în orice alt loc. Însă, orice timp, oricât de scurt, îl putem dărui cu dragoste lui Dumnezeu și clipele scurte dăruite Lui pot însemna atât de mult încât El ca răsplăta să ne dăruiască o fericire veșnică. În acest sens, poate cel mai cunoscut exemplu este cel al tâlharelui care, pe Cruce, prin pocăință sinceră, a obținut într-o clipă veșnicia și aceasta nu oricum ei alături de Hristos. A obținut tâlhарul ceea ce este de necuprins, ceea ce nu este limitat și nu poate fi închis în limitările rațiunii și anume iubirea veșnică a lui Hristos. În puterea fiecăruia stă obținerea acesteia într-un timp pe care Dumnezeu îl-a dăruit cu dragoste pentru măntuire, într-un timp la începutul și la sfârșitul căruia se află veșnicia.

Timp și spațiu – dimensiuni ale existenței umane care limitează umanul, sau în care acesta se poate propulsă către culmi nebănuite pentru o minte.

Supusă limitării celor două dimensiuni. Când a început să existe timpul? A avut acesta un început și va avea un sfârșit? Sunt întrebări la care oamenii au căutat să răspundă încă de la începuturile viețuirii lor pe acest pământ. Timpul trece – acest amânunt poate fi lesne observat chiar și în lipsa instrumentelor prin care îl măsurăm și odată cu trecerea sa, o latură a existenței noastre pierde. De ce trece timpul și odată cu acesta, ne trecem și noi? Are această trecere vreo însemnatate și omul vreo responsabilitate pentru felul în care își folosește timpul? Un lueru este esențial – timpul are un început (despre începutul său vorbesc marile religii dar și oamenii de știință) și dacă începe cândva, atunci se va și sfârși. Timpul, ca și celelalte făpturi este creația lui Dumnezeu. În acest sens, se poate vorbi de timp ca de un dar pe care Dumnezeu îl-a făcut oamenilor. Timpul care începe și se sfârșește, timpul care trece, ne este dăruit pentru a trece noi prin el, pentru a ne măntui întru el. Din orice moment al vieții noastre, orice secundă poate fi de o însemnatate enormă în vederea măntuirii. Orice moment din viață poate fi unul sacru în care noi să sfîntim locul și timpul prin aducerea lui Dumnezeu în apropierea noastră. Omul nu sfîntește astfel numai locul, ci și timpul și acestea sunt sfîntite prin „atingerea” lor delicată de către Dumnezeu care vine să sfîntească existența omului la chemarea acestuia.

Timpul sacru

Timpul care trece (kronos) devine timp de măntuire, moment esențial pentru noi (kairos) prin prezența lui Dumnezeu. Dumnezeu se coboară de fiecare dată la chemările noastre și astfel avem în viață momente esențiale în care suntem ceea ce trebuie să devenim: oameni care au dobândit asemănarea cu Dumnezeu, oameni îndumneziți. De voința noastră depinde să prefacem timpul nostru în sfîntenie. Dacă nu, timpul căstigă în fața noastră, vremelnicia pună stăpânire peste noi și ne trezim în lume ca indivizi lipsiți de un rost, de un ideal. „Eficacitatea timpului doare” (Radu Preda – „Jurnal cu Petre Tuțea”), iar timpul este eficace împotriva noastră atunci când ne subjugă rostul, când ne face să devenim din persoane, indivizi care viețuiesc doar în timp. De aceea este esențial să „sacerizăm” timpul, să-l sfîntim în primul rând prin rugăciune. și atunci, acel timp devine momentul tainic al înveșnicirii noastre, timpul prezent care aduce în viața noastră veșnicia. Rostul timpului este veșnicia și noi ne rostăm existența chemându-l pe Dumnezeul Cel Veșnic să ne sfîntească prin lucrările Sale. Astfel, timpul nu mai este pentru noi constrângere și limitare ci dimensiune care ne face drum spre Dumnezeu. Orice moment de rugăciune devine clipă, fărăma de timp în care veșnicia lui Dumnezeu pătrunde existența noastră înmiresmând-o cu sfîntenia Sa.

Spațiile sacre

Spațiu și timpul în care își derulează omul existența nu sunt nelimitate. De la limitele întregului univers spațio-temporal la care omul nu a ajuns decât prin gândire, acesta se vede nevoie să-și trăiască viața zilnică într-un spațiu extrem de limitat în comparație cu dimensiunile uriaș ale întregului univers. Omul își duce existența zilnică în anumite spații cu rosturi diferite cum ar fi casa, locul de muncă sau biserică, toate acestea

având roluri deosebite și diferite în viața sa. Dacă locul de muncă sau casa sunt, în societatea noastră contemporană, spații strict orizontale, biserică este locul în care comunitatea umană își trăiește „verticalitatea” și își împlineste rostul esențial al vieții – comunicarea cu Dumnezeu.

Munte, templu și catacombă

Încă din cele mai vechi timpuri, oamenii au simțit nevoia să delimitizeze și să construiască locuri destinate în mod special comunicării cu Dumnezeu. Astfel, citind Vechiul Testament, aflăm că poporul evreu, la începuturile sale, își construia altare pe „înălțimi”, sau în munți, pentru a fi mai aproape de Dumnezeu. Muntele simboliza într-o mare măsură apropierea de Dumnezeu intrucât este mai aproape de cer. De asemenea, muntele simboliza și simbolizează nevoița omului, urecului duhovnicește necesar pentru „întâlnirea” cu Dumnezeu. După construirea templului din Ierusalim acesta devine centrul vieții spirituale a evreilor, locul în care aceștia se întâlnesc la marile sărbători pentru a aduce jertfe și pentru a se ruga împreună Domnului. Astfel de locuri sfinte, temple sau chiar cetăți sfinte se întâlnesc la majoritatea popoarelor.

Creștinii după întemeierea Bisericii, la Pogorârea Duhului Sfânt, au

început să se adune în diferite locuri pentru a se ruga împreună lui Hristos. Primele lăcașuri sfinte ale creștinilor în perioada persecuțiilor au fost catacombele, locuri ascunse în care cei prigojni se rugau pentru a se feri de cei care îi persecutau. După încreșterea persecuțiilor, ei au inceput să-și construiască biserici pentru a se putea întâlni cu toții în aceste locuri de rugăciune și reculegere.

Biserica – lăcaș sfânt

Biserica a fost și este până în zilele noastre spațiu sfânt prin excelență, locul în care întreaga comunitate de credincioși se bucură de împărtășirea cu harul dumnezeiesc. Biserica este „axa lumii” (axis mundi), spațiu dăruit de credincioși lui Dumnezeu. În Biserică, cei ce intră își pentru o vreme din lumea materială pentru a se înălța pe treptele rugăciunii către lumea spirituală. Biserica este verticală comunității pe care Dumnezeu își trimite binecuvântările Sale, pentru bunăstarea lumii. De asemenea, Biserica este spațiu prin care și din care izvorăsc binecuvântările dumnezeiești prin care toate cele văzute se umplu de sfîntenie. Lăcaș al rugăciunii, casă de sfîntenie, casă a lui Dumnezeu, toate acestea caracterizează Biserica, iar cei care intră în ea pentru a înălța rugăciuni, devin „casnici ai lui Dumnezeu”.

„Omul sfîntește locul”

Acest cuvânt vorbește de sfîntirea spațiului în care vietuim, de către cel căruia Dumnezeu îl-a dăruit această putere. Omul poate sfînti un loc, dar poate să îl și murdărească. Sfîntește un loc, un spațiu, omul care se lasă sfîntit de Dumnezeu. Un astfel de om este o binecuvântare prin viața sa, cuvintele și gesturile sale. Cel care ieșe din Biserică și trăiește în Biserică, o poartă pe aceasta în el și locurile în care își desfășoară existența le preface în spații binecuvântarea de Dumnezeu. Dacă noi avem prezentă binecuvântarea lui Dumnezeu în noi, locurile în care trăim sau prin care trecem, vor fi binecuvântate și „înmiresmate” de prezența noastră pozitivă. Timpul dăruit lui Dumnezeu valorizează veșnicia, iar omul care sfîntește locul este cel din Biserică, iar casa sa este spațiu din care Dumnezeu vorbește oamenilor prin oameni.

Prof. Antonio Aroneasa

REFORMĂ LEGISLATIVĂ ÎN MATERIE FISCALĂ PRIN PROIECTUL DE LEGE PRIVIND CODUL FISCAL

Construirea sistemului fiscal de după 1989 pe cei 3 piloni de bază – impozitul pe societăți (pe profit și pe dividende), impozitul pe venit și taxa pe valoare adăugată – a ocasionat ample și frecvente modificări ale cadrului legislativ în acest domeniu.

Pentru a evita multitudinea de acte normative existente în acest domeniu legiuitorul s-a gândit a le grupa într-un ansamblu de norme legislative denumit cod fiscal.

Proiectul noului cod fiscal asigură cadrul legislativ pentru impozite și taxe, precizând persoanele care trebuie să plătească aceste impozite și taxe, precum și modul de calcul și de plată și a acestora.

De asemenea proiectul noului cod fiscal prevede o serie de facilități pentru sport, cultură, religie, învățământ și cercetare.

Impozitele și taxele reglementate prin acest proiect în accepțiunea legiuitorului sunt următoarele:

- impozitul pe profit;
- impozitul pe venit;
- impozitul pe venituri ale micro-intreprinderilor;
- impozitul pe veniturile obținute din România de nerezidenți;
- impozitul pe reprezentante;
- taxa pe valoare adăugată;
- accizele;
- impozitele și taxele locale.

În acest număr al revistei vom analiza unele aspecte în ceea ce privește **impozitul pe profit**.

Sunt obligate la plata **impozitului pe profit** în conformitate cu prevederile noului proiect de lege următoarele persoane denumite în continuare contribuabili:

- persoanele juridice române;
- persoanele juridice străine care desfășoară activitate prin intermediul unui sediu permanent în România;
- persoanele juridice și fizice străine care desfășoară activitate în România într-o asociere fără personalitate juridică;
- persoanele juridice străine care realizează venituri din sau în legătură cu proprietăți imobiliare situate în România sau din vânzarea/cesionarea titlurilor de participare detinute la o persoană juridică română;
- persoanele fizice rezidente asociate cu persoane juridice române, pentru veniturile realizate atât în România cât și în străinătate, din asociere fără personalitate juridică.

În acest caz impozitul datorat de persoana fizică se calculează, se retine și se varsă de către persoana juridică română.

Noul proiect al codului fiscal cuprinde și scutiri de la plata impozitului pe profit pentru următorii contribuabili:

- trezoreria statului;
- instituțiile publice, pentru fondurile publice, inclusiv pentru veniturile proprii și disponibilitățile realizate și utilizate potrivit Legii nr.500/2002 privind finanțele publice și Ordonanței de urgență nr.45/2003 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, dacă legea nu prevede altfel;

-microintreprinderile care optează să plătească impozitul după indeplinirea anumitor condiții;

- fundațiile române constituite ca urmare a unui legat;
- cultele religioase, pentru veniturile obținute din producerea și valorificarea obiectelor și produselor necesare activității de cult cu condiția ca sumele respective să fie utilizate în anul curent sau în anii următori pentru întreținerea și funcționarea unităților de cult;

-instituțiile de învățământ particular acreditate, precum și cele autorizate, pentru veniturile utilizate în anul curent sau în anii următori;

-asociațiile de proprietari constituite ca persoane juridice și asociațiile de locatari recunoscute ca asociații de proprietari potrivit Legii nr.114/1996 republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru veniturile obținute din activitățile economice care sunt sau urmează a fi utilizate pentru imbunătățirea utilităților și a eficienței clădirii, pentru întreținerea și repararea proprietății comune;

-organizațiile non-profit pentru unele tipuri de venituri printre care cotizații, contribuții banesti sau în natură, taxe, donații....

Prin noul proiect de lege legiuitorul reglementează o cotă fixă a impozitului pe profit de 25%, cotă ce se aplică asupra profitului impozabil cu anumite excepții. Profitul impozabil se calculează ca diferența între veniturile realizate din orice sursă și cheltuielile efectuate în scopul realizării acestora, dintr-un an fiscal, din care se scad veniturile neimpozabile și la care se adaugă cheltuielile nedeductibile.

Potrivit proiectului Codului fiscal, următoarele venituri sunt neimpozabile la calculul profitului impozabil:

- dividendele primite de la o persoană juridică română;

continuare în pag. urm.

** Consultatie Juridică **

continuare

- dividendele favorabile de valoare a titlurilor de participare înregistrate ca urmare a încorporării rezervelor, beneficiilor sau primelor de emisiune la societățile la care se dețin participații, precum și diferențele de evaluare ale investițiilor financiare pe termen lung. Acestea sunt impozabile la data transmiterii cu titlu gratuit, cessionarii, retragerii titlurilor de participare precum și la data retragerii capitalului social la societatea la care se dețin participații;

- veniturile din anularea obligațiilor unei persoane juridice, dacă obligațiile se anulează în schimbul titlurilor de participare la respectiva persoană juridică;

- veniturile din anularea cheltuielilor pentru care nu s-a acordat deducere, veniturile din reducerea sau anularea provizioanelor pentru care nu s-a acordat deducere, precum și veniturile din recuperarea cheltuielilor nedeductibile;

- veniturile neimpozabile, prevăzute expres în acorduri și memorandumuri aprobate prin acte normative.

Conform prevederilor Codului Fiscal, pentru determinarea profitului impozabil, sunt considerate cheltuieli deductibile numai cheltuielile efectuate în scopul realizării veniturilor impozabile, inclusiv cele reglementate prin acte normative în vigoare. Prin urmare, următoarele cheltuieli au deductibilitate limitată:

- **cheltuielile de protocol în limita de 2% aplicată asupra diferenței dintre totalul veniturilor impozabile și totalul cheltuielilor aferente veniturilor impozabile, altele decât cheltuielile de sponsorizare/mecenat, cheltuielile de protocol și cheltuielile cu impozitul pe profit;**

- **suma cheltuielilor cu indemnizația de deplasare acordate salariaților pentru deplasări în România și în străinătate, în limita a de 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru instituțiile publice;**

- cheltuielile sociale, în limita unei cote de până la 1,5% aplicată asupra fondului de salarii realizat;

- perisabilitatea, în limitele prevăzute de actele normative;

- cheltuielile reprezentând tichetele de masă acordate de angajatori, în limita prevederilor legii anuale a bugetului de stat;

- cheltuielile cu provizioane și rezerve;
- cheltuielile cu dobânda și diferențele de curs valutar;

- amortizarea;
- cheltuielile cu primele de asigurări private de sănătate, în limita stabilită potrivit legii.

Potrivit proiectului de lege privind Codul Fiscal, următoarele cheltuieli nu sunt deductibile:

- cheltuielile proprii ale contribuabilului cu impozitul pe profit datorat, inclusiv cele reprezentând diferente din anii precedenți sau din anul curent, impozitul pe profit sau pe venit plătite în străinătate, precum și cheltuielile cu impozitele neretinute la sursa an numele persoanelor fizice și juridice nerezidente pentru veniturile realizate din România.

- amenzile, confiscările, majorările de întârziere și penalitățile de întârziere datorate către autoritățile române altele decât cele prevăzute în contractele comerciale. Amenzile, penalitățile sau majorările datorate către autorități străine ori în cadrul contractelor economice încheiate cu persoane nerezidente în România și/sau autorități străine sunt nedeductibile, cu excepția majorărilor, al căror regim este reglementat prin convenții de evitare a dublei impuneri.

- cheltuielile privind bunurile de natură stocurilor sau activelor corporale constatate lipsa din gestiune ori degradate, neimputabile, pentru care nu au fost încheiate contracte de asigurare, precum și taxa pe valoare adăugată acestor cheltuieli, dacă aceasta este datorată potrivit prevederilor noului proiect de cod fiscal.

- cheltuielile cu taxa pe valoare adăugată aferentă bunurilor acodate salariaților sub forma unor avantaje în natură, dacă valoarea acestora nu a fost impozitată prin retinere la sursă;

- cheltuielile înregistrate în contabilitate care nu au la bază un document justificativ;

- cheltuielile de sponsorizarea și/sau mecenat efectuate potrivit legii;

In ceea ce privește impozitul pe profit, Codul fiscal va aduce o serie de imbunătățiri în compratație cu prevederile legislației actuale.

In numărul următor vom aborda o nouă temă privind impozitul pe venit în reglementarea noului act normativ.

JR. Roxana Ghia

JR. Nicușor Muscă

SPORT SĂCELEAN

FOTBAL

În ultima apariție a revistei mentionam satisfacția debutului dătător de speranțe al echipei noastre. Precizia Săcele, în campionatul Diviziei B, seria I. Din păcate în urmatoarele 9 etape, Precizia a reușit numai o victorie, cu Laminorul Roman 1-0 ; 2 egaluri, 0-0 cu Petrolul Moinești și 1-1 cu Unirea Focșani, în rest... numai înfrângeri. Nu ne-am pierdut speranța. Credem cu tărie că în ultimile 3 etape ale sezonului de toamnă Precizia se va mobiliza exemplar și va reuși să se redreseze.

Până una -alta să ne bucurăm că cei mai talențați fotbalisti români ai momentului, Cristian Chivu și Adrian Mutu, sunt candidați recunoscuți cu șanse reale de presă internațională pentru a cucerii titlul de cel mai bun fotbalist european al anului.

MINIFOTBAL

Am avut surpriza să aflăm ca 2 echipe de amatori din Sacele participă în cadrul campionatului județean de minifotbal, divizia B, competiție organizată de Asociația Județeană de Minifotbal Brașov. Este vorba de formațiile BELTART care luptă pentru promovare și de TOTH GABI care caută să evite retrogradarea. Felicitări pentru participare și succes.

RUGBY

Reprezentativa de rugby a României a participat la Cupa Mondială, desfășurată în Australia, unde a ocupat locul al XIV-lea.

În acest timp, echipa noastră de rugby Precizia Sacele parurge cel mai nefericit moment al existenței sale, evoluând într-un anonimat total. Este de neîntelese pentru un iubitor al sportului, cum din atâtea și atâtea generații de rugbisti săceleni nu s-a putut forma un colectiv, care să sprijine echipa, căci altfel riscăm să nu mai auzim de rugby la Săcele, unde s-a practicat acest sport de când lumea. Nici măcar 20 de spectatori la un meci disputat acasă, în campionat, înseamna o priveliște dezolantă. Păcat...

BASCHET JUVENIL

Am avut bucuria să vedem desfășurându-se în sala de sport a Gr.Sc.Electroprecizia-Victor Jinga, 2 competiții de baschet ale liceenilor.

Prima competiție a fost campionatul inter-clase la liceul Electroprecizia-Victor Jinga, la fete și băieți.

În finala fetelor s-au întâlnit reprezentantele claselor XI A și XII D. Scorul final a fost de 15-14 în favoarea clasei XI A.

La băieții finala s-a disputat între echipele claselor XI B și XII C. Au câștigat băieții din XI B, tot cu scorul de 15-14.

Cea de-a doua competiție a fost, la băieți, între reprezentativele liceelor din Săcele. Din 4 licee, câte sunt în Săcele au participat, din pacate, numai trei, G.Moroianu, Construcții și Electroprecizia-Victor Jinga. Organizarea a fost asigurată de profesorii G.Raglean, A.Constantinescu și C.Magdon-Nemet, care au fost de asemenea și arbitri ai meciurilor disputate.

S-a jucat în sistem fiecare cu fiecare, cu reprise a câte 10 minute.

Rezultatele înregistrate au fost urmatoarele:
Electroprecizia V. Jinga – G.Moroianu 19- 6 (13-4).
Construcții – V. Jinga 21-8 (11-6) și în meciul decisiv
Construcții – Electroprecizia V. Jinga 17-16 (6-5).

Cred că orice competiție sportivă școlară trebuie popularizată și încheiată cu o festivitate de premiere, care să încununeze învingătorii și să stimuleze învinșii, competițiile sportive la vîrstă liceului având un farmec aparte, care nu se uită toată viața. Aceste lucruri, din păcate, au lipsit cu desavârșire.

Felicitări tuturor echipelor participante și succes la faza pe județ, reprezentantei municipiului Săcele, echipa Gr. Sc. Constructii Montaj, pregătită de dl. prof. Alexe Constantinescu.

Sing. Lucian Zangor

TABEL NOMINAL

cu membrii cotizanți ai Asociației culturale sportive "Izvorul" - trîm. IV 2003

1 Munteanu Gheorghe	500.000	62 Jinga Victor	50.000	123 Rîșnoveanu Ștefan	30.000	184 Moroianu Gheorghe	25.000
2 Costea Dumitru	300.000	63 Manea Constantin	50.000	124 Stoian Emilia	30.000	185 Munteanu Mihail	25.000
3 Filipescu Dan	200.000	64 Matepiuc Daniela	50.000	125 Stoicescu Nicolae	30.000	186 Munteanu Mircea	25.000
4 Roșculeț Claudiu	200.000	65 Mitrea Gheorghe	50.000	126 Teșileanu Costin	30.000	187 Munteanu Vasile	25.000
5 Săcelean Adrian	200.000	66 Molnar Cornel	50.000	127 Vlad Adriana	30.000	188 Necula Dan	25.000
6 Zavarache Constantin	200.000	67 Moraru Florin	50.000	128 Zaharescu Marius	30.000	189 Nicoară Cristian	25.000
7 Bărbat Claudiu	150.000	68 Moșoiu Alin	50.000	129 Alexandrescu Emil	25.000	190 Nicoară Florin	25.000
8 Vereș Mihai	150.000	69 Munteanu Nicolae	50.000	130 Alexandru Ion	25.000	191 Nițescu Adrian	25.000
9 Tudose Aurel	125.000	70 Munteanu Sabatini Ileana	50.000	131 Andronic Maria	25.000	192 Ocneanu Dorel	25.000
10 Ardeleanu Stefan	100.000	71 Munteanu Ștefan (Sibiu)	50.000	132 Badea Mircea	25.000	193 Oncioiu Maria	25.000
11 Bodeanu Gheorghe	100.000	72 Năpăruș Camelia	50.000	133 Băieșu Roxana	25.000	194 Oșlobanu Dan	25.000
12 Cârsteanu Șerban	100.000	73 Nechifor Septimiu	50.000	134 Bălan Nicolae	25.000	195 Pascu Liviu	25.000
13 Csere Gavrilă	100.000	74 Niculescu Gheorghe	50.000	135 Balint Iuliu	25.000	196 Petruțiu Emil	25.000
14 Dobrinaș Mihai	100.000	75 Perciog Gelu	50.000	136 Barbu Mircea	25.000	197 Poenaru Nicolae	25.000
15 Dogaru Aurel	100.000	76 Popa Virgil	50.000	137 Barbu Petre	25.000	198 Popescu Mihai	25.000
16 Gheorghită Mutu Petre	100.000	77 Popescu Constantin	50.000	138 Barna Ioan	25.000	199 Prundeau Liliana	25.000
17 Ionaș Andrei	100.000	78 Popescu Ilie	50.000	139 Bârsan Nicoleta	25.000	200 Purcăroiu Nicolae	25.000
18 Lala Elena	100.000	79 Rîșnoveanu Paul	50.000	140 Beciu Ioan	25.000	201 Roșculeț Abigail	25.000
19 Lață Ioan	100.000	80 Robu Adrian	50.000	141 Beleșu Eugen	25.000	202 Roșculeț Mirela	25.000
20 Lață Vasile	100.000	81 Șerbănuț Ioan	50.000	142 Beșchea Florin	25.000	203 Rus Ionel	25.000
21 Lungu Constantin	100.000	82 Ștefănescu Dan	50.000	143 Bilan Florin	25.000	204 Sârbu Corneliu	25.000
22 Pană Aurel (Belgia)	100.000	83 Tamaș Adrian	50.000	144 Bobeș Haricleea	25.000	205 Șipoș Ioan	25.000
23 Parea Alexandru	100.000	84 Taraș Ion	50.000	145 Bucelea Victor	25.000	206 Sorban Ștefan	25.000
24 Sălișteanu Vasile	100.000	85 Taraș Mircea	50.000	146 Calinic Puiu	25.000	207 Spirchez Viorel	25.000
25 Șimon Robert	100.000	86 Teacă Mihai	50.000	147 Ciubotaru Sergiu	25.000	208 Spiru Gheorghe	25.000
26 Taraș Răzvan	100.000	87 Teșileanu B. Barbu	50.000	148 Ciulu Mircea Valentin	25.000	209 Ștefan Remus	25.000
27 Ivan Gheorghe	85.000	88 Tomos I. Maria	50.000	149 Costea Vasile	25.000	210 Tătărescu Basil	25.000
28 Paraipan Gheorghe	80.000	89 Voineag Ioan	50.000	150 Daneș Dumitru	25.000	211 Teodorescu Nicolae	25.000
29 Băieșu Florin	75.000	90 Zbarcea Maria	50.000	151 Dinu Popa	25.000	212 Teșileanu Emil	25.000
30 Bârsan Horia	75.000	91 Bâncilă Bebe	40.000	152 Dirjan Liviu	25.000	213 Tiucă Adriana	25.000
31 Eftimie Ioan	75.000	92 Crișan Emil	40.000	153 Drăgan Mircea	25.000	214 Udrescu Lorica	25.000
32 Lupu Ștefan	60.000	93 Imre Gabor	40.000	154 Drăgan Petre	25.000	215 Vamoș Aurelia	25.000
33 Median Susana	60.000	94 Nechifor Constantin	40.000	155 Drăghici Aurel	25.000	216 Vlad Ioan	25.000
34 Median Valer	60.000	95 Primăvărăș Victor	40.000	156 Eftimie Viorica	25.000	217 Voinea Dumitru	25.000
35 Avasilichioaie Ioan	50.000	96 Stroe Emil	40.000	157 Filip Livia	25.000	218 Zamfir Bogdan	25.000
36 Banciu Gheorghe	50.000	97 Taraș Octavian	40.000	158 Filipescu Gheorghe	25.000	219 Zamfir Dan	25.000
37 Banciu Neculai	50.000	98 Zangor Lucian	40.000	159 Filipescu Octavian	25.000	220 Zamfir Radu	25.000
38 Barbu Nicolae	50.000	99 Florescu Gheorghe	35.000	160 Fodor Levente	25.000	221 Abagiú Carmen	20.000
39 Beșchea Ioan	50.000	100 Bălan Cătălin	30.000	161 Gălățeanu Virgil	25.000	222 Avram Vasile	20.000
40 Besoiu Marian	50.000	101 Balica Maria	30.000	162 Georgescu Ioan	25.000	223 Bărbat Gheorghe	20.000
41 Bobeș Gabriel	50.000	102 Bobanu Șerban	30.000	163 Ghia Petre	25.000	224 Beșchea Dan	20.000
42 Bobeș Gheorghe	50.000	103 Butu Mihai	30.000	164 Ghia Roxana	25.000	225 Boberschi Dan	20.000
43 Bobeș Ioan	50.000	104 Caian Pandrea Aurel	30.000	165 Ghișoiu Dorin	25.000	226 Bucurenciu Ana	20.000
44 Bobeș Ovidiu	50.000	105 Cioroianu Aurelia	30.000	166 Gologan Ion	25.000	227 Caloinescu Ioan	20.000
45 Boboc Gheorghe	50.000	106 Diaconescu Adrian	30.000	167 Hausler Anca	25.000	228 Comșa Traian	20.000
46 Bogeancu Alexandru	50.000	107 Dima Marcel	30.000	168 Ionas Hajnalca	25.000	229 Cosma Maria Teodosia	20.000
47 Bratosin Canu Raluca	50.000	108 Dincă Constantin	30.000	169 Ivan Adrian	25.000	230 Csabai Georgeta	20.000
48 Bratosin Sanda	50.000	109 Donciu Ciprian	30.000	170 Ivan Daniel	25.000	231 Dolea Emilia	20.000
49 Butu Traian	50.000	110 Ghiuță Benone	30.000	171 Jinga Romulus	25.000	232 Eftimie Virginie	20.000
50 Cojocneanu Olimpia	50.000	111 Gologan Dan	30.000	172 Lăzărescu Elena	25.000	233 Frățilă Gheorghe	20.000
51 Coliban Nicolae	50.000	112 Gomolea Dumitru	30.000	173 Leb Mircea	25.000	234 Gomolea Dumitru Jr.	20.000
52 Comșa Eugen	50.000	113 Jerău Gheorghe	30.000	174 Lupu Nicolae	25.000	235 Ionescu Nicolae	20.000
53 Cornea Ion	50.000	114 Kapui Elisabeta	30.000	175 Manea Gheorghe	25.000	236 Iordache Dumitru	20.000
54 Crăciunescu Virgil	50.000	115 Kristaly Edit	30.000	176 Mazăre Traian	25.000	237 Istudor Camelia	20.000
55 Dobrin Ioan	50.000	116 Lăcătuș Mariana	30.000	177 Median Dan	25.000	238 Itu Vichente	20.000
56 Drăghici Valentin	50.000	117 Metea Suzana	30.000	178 Median Gheorghe	25.000	239 Lăzurcă Dumitru	20.000
57 Durbălău Ștefan	50.000	118 Muscă Nicușor	30.000	179 Median Traian	25.000	240 Munteanu Dan	20.000
58 Ene Gheorghe	50.000	119 Pantazică Adriana	30.000	180 Milu Cornel	25.000	241 Munteanu Gheorghe	20.000
59 Ghinescu Horia	50.000	120 Păsărică Claudiu	30.000	181 Modest Zamfir	25.000	242 Neacșu Lucian	20.000
60 Girceag Viorel	50.000	121 Peter Sara	30.000	182 Mogoș Ghe. Lucian	25.000	243 Ocneanu Luca	20.000
61 Ioniță Adrian	50.000	122 Petrea Ștefan	30.000	183 Motoianu Cantor Emilia	25.000	244 Oprea Ovidiu	20.000

continuare

continuare

245 Păiș Ioan	20.000	306 Andrei Sorin	10.000
246 Pari Iuliu	20.000	307 Andriș Monica Florica	10.000
247 Pelin Matei Alina	20.000	308 Bandi Șeitan Maria	10.000
248 Poașcă Gheorghe	20.000	309 Bârsan Teodor	10.000
249 Popescu Nechita	20.000	310 Boboia Gheorghe	10.000
250 Popovici Maria	20.000	311 Boghe Viorel	10.000
251 Radu Ramon	20.000	312 Brătianu Gheorghe	10.000
252 Răglean Floarea	20.000	313 Bratoveanu Vali	10.000
253 Rață Mihai	20.000	314 Bulat Elena	10.000
254 Sabo Viorica	20.000	315 Bulat Florentin	10.000
255 Șeitan Mircea	20.000	316 Butu Elena	10.000
256 Șendruț Maria	20.000	317 Butu Ioan	10.000
257 Șerbănescu Adrian	20.000	318 Carpini Victor	10.000
258 Șerbu Adrian	20.000	319 Căstea Gheorghe	10.000
259 Șerbu Julian	20.000	320 Casapu Ștefan	10.000
260 Stamate Gheorghe	20.000	321 Cenușe Ioan	10.000
261 Stanciu Vasile	20.000	322 Cernău Eugen	10.000
262 Szasz-Sebeș Paul	20.000	323 Cînciu Nicolae	10.000
263 Tăbăraș Anca	20.000	324 Codreanu Elena	10.000
264 Tocitu Viorel	20.000	325 Comeș Tiberiu	10.000
265 Turoti Roxana	20.000	326 Copăcel Vasile	10.000
266 Ulea Angela	20.000	327 Coșerea Vasile	10.000
267 Ursu Maria	20.000	328 Costea Ștefan	10.000
268 Ursu Nicolae	20.000	329 Cozma Corneliu	10.000
269 Ursu Gabriel	20.000	330 Drăgoescu Valer	10.000
270 Veres Stefan	20.000	331 Filip Anca	10.000
271 Zangor Nicolae	20.000	332 Gidea Aurel	10.000
272 Zangor Traian	20.000	333 Giurgiu Camelia	10.000
273 Arion Mircea	15.000	334 Godeanu Roxana	10.000
274 Bălan Cornelius	15.000	335 Gologan Gelu	10.000
275 Bucurenciu Alexandru	15.000	336 Gonțeanu Mihail	10.000
276 Bucurenciu Georgeta	15.000	337 Guiu Ștefan	10.000
277 Chițac Geta	15.000	338 Iacob Ciprian	10.000
278 Ciobanu Gabriela	15.000	339 Jinga Gheorghe	10.000
279 Coman Jan	15.000	340 Leșescu Mihai	10.000
280 Comșa Fulga Stelian	15.000	341 Lupu Florica	10.000
281 Dirjan Ștefan	15.000	342 Manciu Ioan	10.000
282 Dragomir Dănuț	15.000	343 Mățărea Ovidiu	10.000
283 Ionescu Aurora	15.000	344 Munteanu Valentin	10.000
284 Ionescu Gheorghe Nae	15.000	345 Niculescu Nicolae	10.000
285 Ioni Ștefan	15.000	346 Nițescu Ioan	10.000
286 Lencuta Cristina	15.000	347 Onacă Dan	10.000
287 Măcelaru Ioan	15.000	348 Onacă Vasile	10.000
288 Mircioiu Lucian	15.000	349 Onica Ioan	10.000
289 Mircioiu Sebastian	15.000	350 Orez Ioan	10.000
290 Moldovan Andronic	15.000	351 Panaete Ioan	10.000
291 Moraru Mircea	15.000	352 Pasăre Adrian	10.000
292 Moraru Victor	15.000	353 Pencu Haralambie	10.000
293 Nagy Stefan	15.000	354 Percioig Constantin	10.000
294 Orjan Ioan	15.000	355 Poenaru Ovidiu	10.000
295 Sarafie Ioan	15.000	356 Prosan Nicolae	10.000
296 Spătariu Maria	15.000	357 Rotboșan Dionisie	10.000
297 Taftan Dumitru	15.000	358 Scripcaru Bogdănel	10.000
298 Trandafir Marius	15.000	359 Șeitan Adrian	10.000
299 Trandafir Vasile	15.000	360 Șerban Cornelius	10.000
300 Vârva Florin	15.000	361 Șerbănuț Flaviu	10.000
301 Vasilache Gheorghe	15.000	362 Simion Adriana	10.000
302 Vlad I. Adriana	15.000	363 Stanciu Ioan	10.000
303 Vlad Mirela	15.000	364 Stancu Ion	10.000
304 Acsinte Petre	10.000	365 Taftan Elena	10.000
305 Albuleț Victor	10.000	366 Tătaru Iuliana	10.000

ELECTROPRECIZIA

2212 Săcele - Brașov, str. Parcului 18

Tel.: 40-268-27.33.33 fax: 40-268-27.39.48

Serviciile sale - oferite prin

- SERVICE AUTO MAGAZIN Tel.: 268/33.93.65

- PASAJ COMERCIAL Tel.: 268/47.59.98

SPRE ȘTIINTĂ

Materialele primite la redacție nu se înapoiază.

Articolele privitoare la Săcele, Tărângeni, Zizin și Purcăreni au prioritate.

Materialele ce se doresc a fi prezentate în coloanele revistei, precum și alte informații despre revistă și asociația cultural-sportivă "Izvorul", pot fi obținute de la:

Ing. Taraș Octavian - str. G.Moroianu nr. 361 Săcele

Ing. Roșculeț Claudiu - str. G.Moroianu nr. 353 Săcele

Coloanele revistei rămân deschise tuturor acelora care, prin articolele lor, înțeleg să contribuie la cunoașterea și progresul acestor meleaguri.

REDACȚIA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

ing. Claudiu ROȘCULEȚ,
 ing. Octavian TARAȘ, Ioan EFTIMIE,
 ec. Milu ALEXANDRESCU, ing. Dan ZAMFIR,
 prof. Nicolae MUNTEANU, ing. Abigail ROȘCULEȚ,
 Adriana VLAD, ing. Horia BÂRSAN